RRRETTENTŐ TÖRI

VÉRFAGYASZTÓ VIKINGEK

TERRY DEARY

ILLUSZTRÁCIÓK:
MARTIN BROWN

Itt jövünk,
itt jövünk,
itt jövünk...

RRRETTENTŐ TÖRI

VÉRFAGYASZTÓ VIKINGEK

TERRY DEARY

ILLUSZTRÁCIÓK:
MARTIN BROWN

EGMONT

Kiadja az Egmont-Hungary Kft., Budapest MCMXCIX

A kiadvány eredeti címe: The Vicious Vikings
First published in the UK by Scholastic Ltd, London
A sorozat eredeti címe: Horrible Histories
Felelős kiadó: Tompa Ágnes ügyvezető igazgató
Termékmenedzser: Orlai Ernő
Fordította: Hegyesi Gabriella
A nyomtatás és a kötészet a debreceni nyomdászat
több mint négy évszázados hagyományait őrző
ALFÖLDI NYOMDA Rt. munkája
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató
A nyomdai megrendelés törzsszáma: 6912 49.01
ISBN 963 627 184 4 • ISSN 1419-2241

Tartalom

Molly nagynénémnek ajánlom ezt a könyvet, aki egyszerűen fantasztikus!

BEVEZETÉS

A történelem rémes. A felnőtteknek különösen az. Amint látod, az ember megváltozik, ahogyan öregszik. „Civilizálódik", vagyis elpuhul. A fiatalok, ők aztán mások! Nem vetik meg a horrort...

Imádják a szenvedést... ha a szenvedő fél a tanáruk vagy egy hasonlóan undok felnőtt, aki nem adja vissza a lasztijukat, ha az átrepült a kerítés felett!

A felnőttek persze szeretnék megóvni a csemetéjüket a horrortörténetektől. „Gyerekeknek nem ajánlott!" címkét ragasztanak bizonyos filmekre, és nem árulják el a teljes igazságot a történelmi eseményekről sem.

Úgyhogy ragadd meg az alkalmat a visszavágásra, itt az igazság feketén-fehéren a vikingekről. Azokra a kérdéseidre kapsz most választ, amelyekre a tanárodtól hiába is várnál magyarázatot, mert túl nyúlszívű! Most majd elégedetten tanulmányozhatod az arcát, amikor elemzed néhány viking kínzóeszköz működését, vagy részletesen ecseteled, hogyan végzett Sigurddal egy halott ember.

Ez a könyv nem való felnőtteknek. Túlreagálnák: „Jujj, de undorító!" Vagy: „Rémes!" Ilyenkor tárd szét a karod, és válaszold ezt: „Ez a szomorú és borzalmas valóság. A rettentő töri!"

VÉRFAGYASZTÓ VIKING HÓDÍTÓK

A vikingek Skandináviában éltek (ez Svédország, Dánia és Norvégia összefoglaló neve). A szászok akkor költöztek Angliába, amikor a rómaiak leléptek onnan. Egyszer csak a vikingek se szó, se beszéd, lerohanták a szászok lakta Angliát! Nem mondhatnám, hogy túl kíméletesen bántak volna az őslakókkal, ha jobban meggondoljuk, kifejezetten erőszakosan viselkedtek! Éles elméjű tanárok egész csapata próbálja megmagyarázni, miért döntöttek hirtelen úgy a vikingek, hogy átszelik az Északi-tengert, de vajon valóban tudják a választ?

Állásajánlat

Munkakör: Fosztogató. Bátor, hűséges férfiakat keresünk tengerentúli munkára.

Elvárásaink: Legyen kalandvágyó és ne féljen a haláltól.

Munkaidő: Hosszú és kemény. (Viszont izgalmakban bővelkedő, na és gondolj arra is, hogy jobb-e otthon éhen halni?)

Fizetés: Teljesítmény szerint. Minél többet rabolsz, annál nagyobb a rád eső rész. Ha szerencsés vagy, még a viking mennyországba, a Valhallába is bejuthatsz!

Kikötés: Sürgős! Belépés azonnal, holnapi behajózással!

Különleges figyelmeztetés: Gyáváknak nem ajánlott!

Látogass el a napfényes szász tengerpartra!

Ingyenes!

- Négy napos hajókirándulás kalandvágyó örökifjaknak!
- Ne mulaszd el ezt az egyedülálló lehetőséget a Brit Szigetek lerohanására! Sosem érdemled meg az igazi viking harcos elnevezést, ha nem veszel részt az évszázad legvéresebb expedíciójában! Vagyont szerezhetsz, rabszolgákhoz és keresztény műkincsekhez juthatsz!
- Találkozási hely: A Lim-fjord torkolata Dánia nyugati partjánál.
- Útirány: Végig a part mentén, a vízmélységet jelző függőón segítségével, majd kifutunk a nyílt tengerre a vízimadarak röptét követve. Folyamatosan figyeljük a tenger hullámzását, a nap járását és a csillagokat. Ha minden jól megy, 36 órán belül elérjük Anglia partjait.
- Ez az életben csak egyszer adódó fantasztikus vakáció teljes mértékben ingyenes!

Mit keres egy viking Angliában?

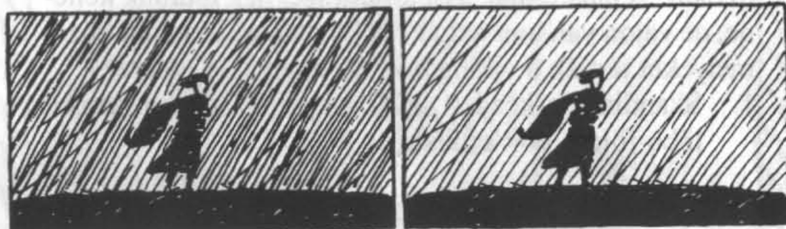
Munkát? Kalandot? Mik voltak a viking invázió valódi okai? A tanároknak és a történészeknek tudniuk kellene, de vajon valóban tudják? A következő indokok közül melyeket tartják a viking hódítás okainak a tanárok?

1. Skandinávia kezdett szűkössé válni, a vikingeknek több földre volt szükségük.

2. Az apátságok kifosztása a meggazdagodás könnyű módját kínálta.
3. Túl kevés volt az élelem Skandináviában a talaj rossz minősége miatt, s nem tudták termékenyebbé tenni, mivel nem ismerték a trágyázás módszerét.
4. Túl soknak bizonyult az élelem Skandináviában, s el akarták adni a felesleget.
5. A viking törvények értelmében csak a legidősebb fiú örökölhette apja vagyonát annak halála után, a többiek hoppon maradtak, ezért kénytelenek voltak más földjét lenyúlni.
6. Néhány különösen gonosz viking király pokollá tette alattvalói életét a IX. században, akik menekülőre fogták a dolgot.

7. Egy klímaváltozás hideggé és barátságtalanná tette Skandinávia éghajlatát, olyannyira, hogy még a vad, esős Anglia is jobbnak tűnt nála.

SKANDINÁVIA ANGLIA

8. Hirtelen pusztulni kezdtek a heringek az Északi-tengerben, s a hering alkotta a vikingek táplálékának jelentős részét.
9. Az északi-tengeri kereskedelem megélénkült, vagyis egyre nagyobb lehetőségek nyíltak a viking kalózok számára!
10. A vikingek szívesebben szálltak tengerre és harcoltak, mint hogy otthon kuksoljanak és a földjüket műveljék.

Válaszok: A történészek minden érvet felhasználtak már valamikor, de nyilvánvalóan nem lehet mindegyik igaz. Az az igazság, hogy senki sem tudja biztosan, mi indította a vikingeket a hódításra. (A dinoszauruszok eltűnésével kapcsolatban hasonló a helyzet: rengeteg ötlet akad, de egyik sem bizonyítható.) Itt az idő, hogy te is kifejtsd a véleményedet a témában!

A tény tény marad, a vikingek megérkeztek. Lássuk, hogyan történt...

VAD VIKING KRONOLÓGIA

Kr. u.

787. Három viking hajó köt ki Dorset partjainál. Egy szász adóbehajtó felszólítja őket, hogy jelenjenek meg a szász király előtt. A vikingek megölik szegény tisztviselőt. Lehet, hogy kereskedni jöttek.

793. Forgószelek, üstökösök és sárkányok tűnnek fel az égen Észak-Angliában, amelyeket egyöntetűen rossz előjelnek minősítenek. Valóban, bekövetkezik az első viking támadás a lindisfarne-i zárdánál. A vikingek hazautaznak télire, és a szerzeteseket rabszolgaként hurcolják magukkal.

851. A vikingek először töltik a telet is Angliában.

865. A vikingek először ajánlanak üzletet Danegeldnek, más szóval: „Ha nem fizetsz nekünk egy csomó pénzt, csúnya dolgok fognak veled történni!"

870. A vikingek felfedezik Izlandot.

871. Alfréd Wessex királya lesz. Eddingtonnál legyőzi a vikingeket. Anglia déli részén ő az úr, a vikingeknek meghagyja az északi részt.

878. Alfréd megveri a dán Guthrum királyt, majd békét kötnek.

886. A Chippenhami Egyezmény két részre osztja Angliát: az északi rész a dánoké, a déli marad Anglia.

899. Alfréd halála.

982. Vörös Erik felfedezi Grönlandot.

986. A vikingek eljutnak Amerikáig, de nem szállnak partra.

1000. Leif Eriksson partra száll Amerikában.

1013. Svein Forkbeard meg akarja támadni Angliát. Ethelred, az angol király lefizeti.

1017. Svein a kapott pénzt a hadsereg bővítésére használta. Halála után Knut lesz egész Anglia királya.

1030. A kereszténység lesz Norvégia vezető vallása a norvég legendák isteneiben való hit hosszú évszázadai után.

1048. Mintha nem lenne elég a sok viking támadás, Derbyt és Worcestert

a valaha is látott legsúlyosabb földrengés rázza meg.

1066. A viking Könyörtelen Harald megtámadja Yorkot. Az angol király, Harold Godwinsson legyőzi. Azonban Normandiai Vilmos partra száll Anglia déli partjainál, s szegény Harold Godwinsson már rohan is a következő csata helyszínére. Vilmos megveri Haroldot. Következik a normann uralom – a viking korszak véget ért.

VÉRFAGYASZTÓ VIKING LEGENDÁK

Talán azt gondolod, hogy a gyermekkorodban hallott mesék félelmetesek, például az *Égigérő paszuly*, ahol az óriás emberszagot érez, vagy a *Piroska és a farkas*, ahol a farkas felfalja szegény nagymamát, s a vadász a farkas lefejezésével szabadítja ki őt. A *Jancsi és Juliská*ról már ne is beszéljünk, ahol a szerencsétlen boszorkány csak meg akarta sütni a kövér kisfiút, mert az lopott a csokikerítéséből. A viking legendák ezeknél a gyermekmeséknél jóval gusztustalanabbak! A viking mesemondók hosszú, versbe szedett szövegeket, sagákat mondtak, melyekben hemzsegtek az undorító tettek, véres események.

Rémisztő istenek és sokkoló sagák

Ha hiszel a sagák szerzőinek, akkor a következőket is elhiszed...

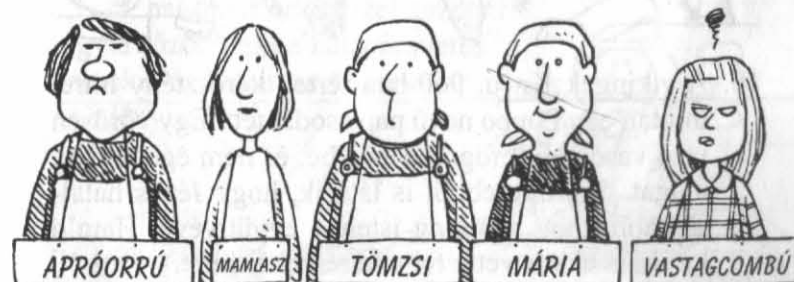

1. Az első férfi és nő egy óriás hónaljának izzadságcseppeiből jött világra. (Ha az óriások használtak volna dezodort, talán sosem születik meg az emberiség!)

2. A világ kezdetén volt egy nagy özönvíz, mint a Noé-féle a Bibliában. A viking változat szerint azonban a víz egy haldokló óriás vére volt, talán ezért létezik ma a Vörös-tenger!
3. Azok ott nem felhők az égen, hanem egy halott óriás agya!

4. Az eget négy törpe tartja: Észak, Dél, Kelet és Nyugat. Reméljük, nem fárad el a karjuk!
5. Ha ágyban, párnák közt halsz meg, a pokolba kerülsz, ahol rettentően hideg van (nem úgy, mint a keresztények poklában)! Ha a mennyországba vágysz, jobb, ha csatában esel el!
6. A nép legalsó rétegét alkották a rabszolgák. Csúnyák és buták voltak, de erősek. Az első rabszolgacsalád a következő nevekkel kedveskedett lányainak: Apróorrú, Mamlasz, Tömzsi, Vastagcombú, Lármás, Cseléd és Rongycsomó. A bátyjaik sem jártak szerencsésebben: Marhapásztor, Púpos, Hamuképű, Bögöly, Üvöltő, Hülye és Büdös. (És neked még van képed panaszkodni a szüleidnek, hogy miért neveztek Józsefnek vagy Máriának!)

7. Te talán nem hiszel a világ fölött uralkodó óriás istenekben, de a vikingek hittek. Ódin volt a varázslat és a háború, a költészet és a bölcsesség istene. Ha azt akartad, hogy melléd álljon, áldozatot kellett bemutatnod neki. Egy utazó beszámolójában leír egy áldozati ünnepséget, ahol fára felakasztott halott kutyákat, lovakat, embereket látott, nagyjából hetvenet, szépen egymás mellett.

8. A Freia istent ábrázoló szobrok általában pucéran mutatják az istent. Amikor egy keresztény püspök meglátott egy példányt, annyira sokkolta a látvány, hogy kalapácsot ragadott, és szétzúzta a szobrocskát.
9. A hősök haláluk után a Valhallának nevezett mennyországba jutottak, ahol minden nap harcoltak és minden éjjel ittak. Ha véletlenül meghaltak egy ilyen mennybéli csatában, időben feltámadtak, hogy másnap újra harcolhassanak. A győzelem ünneplésekor ellenségeik koponyájával koccintottak.

10. A vikingek Kr. u. 960-ban tértek keresztény hitre, miután egy Poppo nevű pap csodát tett. Egy vörösen izzó vasdarabot fogott a kezébe, és nem égette meg magát. Szerinte ebből is látszik, hogy Jézus hatalmasabb, mint a viking istenek együttvéve. Harald király is ekkor vette fel a keresztény hitet.

A tündérmesékben mindig győz a jó. Hamupipőke boldogan élt, míg meg nem halt, mert jó és kedves volt. A vikingek történeteiben azonban a legkegyetlenebb és a legravaszabb győz! Ha a vikingek mesélték volna Hamupipőke történetét, a csúnya mostohatestvérek mentek volna feleségül a herceghez... majd meggyilkolták volna, és boldogan éltek volna a palotájában. Hamupipőke labdába sem rúghatott volna. Szóval az ilyen történeteket kedvelték a vikingek, amikor a mézsörüket kortyolgatták, és a költőket hallgatták. A költők pedig nagyon fontos személyek voltak, ahogy azt az alábbi eset is mutatja...

Vér, köpet és könnyek

– Köpj bele ebbe a köcsögbe – rendelkezett Ódin, a főisten.

– Miért? – morgott Tór isten. Fogta a kalapácsát, és fenyegetően meglengette az istenekkel mulatozó emberek fölött.

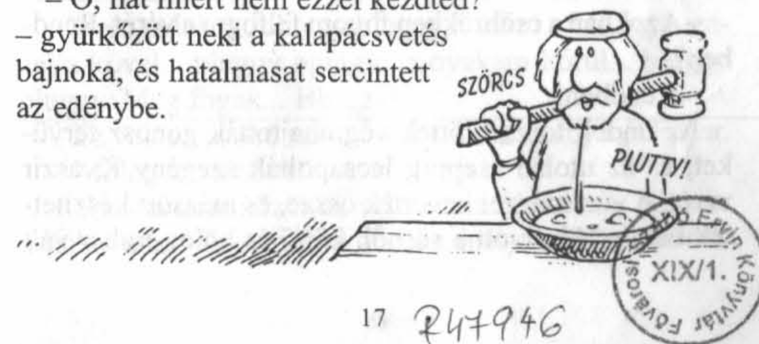
– Ne vitatkozz, köpj bele – sóhajtott Ódin. Túl körülményes lett volna elmagyaráznia Tórnak, miről is van szó. – Ide figyelj – dugta Tór orra alá a köcsögöt –, az összes isten beleköpött már.

– A fenébe is! – mondta Tór ingerülten. – Mi a csudát kezdesz ennyi nyállal, Ódin?

– Embert csinálok belőle – felelte a főisten.

– Ó, hát miért nem ezzel kezdted?

– gyürközött neki a kalapácsvetés bajnoka, és hatalmasat sercintett az edénybe.

Ódin, összes isteni varázshatalmát összeszedve, embert készített. Kvaszirnak nevezte el, és leküldte a Midgardba, a földre.

Kvaszir volt a föld legbölcsebb embere (te is az lehetnél, ha istenek nyálából tákoltak volna össze).

Megoldotta az emberek legtöbb problémáját, ezért mindenki szerette. Illetve majdnem mindenki. Akadt egy testvérpár, Galar és Fjalar, akik kifejezetten gyűlölték őt. Fjalar és Galar féltékenyek voltak Kvaszirra és irigyelték bölcsességét. Te is irigykednél, ha törpe lennél, és a föld alatt kellene élned több száz büdös törpével együtt. Fjalar és Galar bizony törpék voltak.

– Állítólag Kvaszir vére varázserejű – mormogta Fjalar egy sötét napon... egyébként a föld alatt minden nap sötét.

– Tényleg? – kérdezte Galar.

– Igen. Mi pedig megszerezzük ezt a csodavért – mondta eltökélten Fjalar.

– Mi?

– Mi. Itt a tervem...

– A terved?

– Meghívjuk Kvaszirt egy partira...

– Egy partira?

– Igen, tudod, egy bulira. És amikor már eléggé berúgott, te megkéseled.

– Te megkéseled?

– Nem, te késeled meg – sziszegte Fjalar.

– És te mit fogsz csinálni, amíg én megkéselem Kvaszirt? – kérdezte Galar.

– Azokban a csöbrökben fogom felfogni a vérét. Rendben?

– Rendben!

Az undok torzszülöttek végrehajtották gonosz tervüket, és az utolsó cseppig lecsapolták szegény Kvaszir vérét. A vért mézzel keverték össze, és mézsört készítettek belőle. Aki ivott a sörből, költő és bölcs ember vált

belőle. A gond csak az volt, hogy senkinek sem adtak belőle. A vérszomjas törpék az egészet megtartották maguknak. Ahogy teltek az évek, egyre kegyetlenebbek lettek. Egyszer vendégül látták Gillinget, az óriást és a feleségét.

– Túl sokat eszik – morogta Fjalar.

– Rengeteget – bólintott Galar.

– Szabaduljunk meg tőle!

– Szabaduljunk meg tőle?

– Mit szólnál egy kis friss tengeri levegőhöz, Gilling? Túl fullasztó itt bent! Menjünk ki vitorlázni egy kicsit!

– Jó ötlet! – egyezett bele Gilling. – Jössz te is, szívem?

– Menj csak, drágám – felelte Gillingné. – Máris tengeribeteg vagyok! Érezd jól magad!

Szegény Gilling nem érezte jól magát. A rémtörpék kifutottak a hajójukkal a tengerre, és a fedélzetről a vízbe lökték az óriást.

– Nem tudok ú.. bluggy bluggy... úszni... bluggy... ezzel a kővel... bluggy bluggy.. a nyakam körül... bluggy bluggy. Meg fogok... Bluggy!

– Ez volt az utolsó szava! – dörzsölte a tenyerét Fjalar.

– Mi legyen a nővel?

– Tapintatosan közöljük vele a hírt. Remélem, elhúzza a csíkot haza – legyintett a gonosz, mélynövésű emberke.

Azonban Gillingné nem húzta el a csíkot. Csak ült és zokogott. Az óriás könnycseppek egyre potyogtak a pince padlójára, és már minden úszott.

– Csuromvíz a lábam! – füstölgött Fjalar.

– Az enyém is!

– Fogj egy nagy követ, állj az ajtó mögé, és amikor elmegy, vágd fejbe.

Galar sietve engedelmeskedett Fjalarnak, aki így szólt a szipogó özvegyhez:

– Menj csak ki, és nézz ki a tengerre. Megmutatom, hol érte a gyászos vég drága férjedet... rendben? Csak lépj ki ide az ajtó elé... nem, csak utánad. Oké, Galar, dobhatod!

Puff!

– Ez az! Sikerült! – ujjongtak a testvérek. Elégedetten visszacsoszogtak a pincéjükbe, és nyugodt álomba merültek, míg egyszer csak...

– Kopp kopp!

– Ki az?

– Sattung vagyok, Gilling óriás fia, és a szüleimet keresem.

Az óriásfiú jókorára nőtt és meglehetősen dühösnek látszott.

– A papád vízbe fulladt – tákékoztatta a sötét lelkű Fjalar.

– Egy nagy malomkővel a nyakában – morogta az orra alatt hasonszőrű bátyja.

Sattung elkapta a két törpe grabancát.

– Követ kötöttél a papa nyaka köré, és belökted a tengerbe?

A két törpe megpróbált valamiféle magyarázatot csiholni, de meglehetősen nehéz beszélni, ha egy óriás ujjai fonódnak a nyakad köré.

Sattung egyenesen begyalogolt a tengerbe. Mérföldes lépteivel egészen addig ment, amíg a víz már az állláig ért. A törpéket kipenderítette egy sziklára.

– Most apály van – közölte a törpékkel. – Ha újra dagály lesz, hazaúszhattok!

– Túl messze van! – siránkozott a kövér Fjalar.

– Nos, akkor megfulladtok... és azt hiszem, rászolgáltatok! – fejezte be mondandóját az árva óriás, és visszagyalogolt a szárazföldre.

Így vesztette el Fjalar és ostoba fivére a költészet italát.

Végül pedig senki... sem Kvaszir, sem a Gilling család, sőt még a törpék sem éltek boldogan, míg meg nem haltak! Micsoda könnyfakasztó történet!

Viking mítoszok

A természetfölötti erőket, lényeket felvonultató sagák, mítoszok és mesék igen elterjedtek voltak a viking időkben. Az emberek hittek a törpékben, óriásokban, gonosz szörnyekben, akik folyton harcban álltak az istenekkel. A történetek a világ teremtésétől a világ végéig, más néven a Ragnarökig mesélték el az eseményeket. Képzelj el egy démonoktól, szörnyektől fenyegetett világot, amelyen bármelyik pillanatban úrrá lehet a káosz és a zűrzavar! Felejtsd el a kényelmes, meleg házikódat, a tévédet és a számítógépes játékokat. Gyűljetek össze egy nagy tábortűz mellett, feledve a farkasordító téli hideget. Itt a mesemondás ideje – északi stílusban. Figyelmeztetés: a történetek távolról sem rózsaszínűek, ha éjszakánként rémálmaid vannak, ne olvasd őket sötétben!

Egyes számú esti mese

Egyszer volt, hol nem volt, élt egyszer egy isten, akit Lokinak hívtak. Loki gonosz isten volt, és rengeteg vitát, veszekedést szított az istenek között. Csak ártani tudott (akár a bátyád vagy a nővéred): irigy volt és rosszindulatú. Egyszer Brokkal, a törpével úgy fogadott, hogy a saját feje volt a tét.

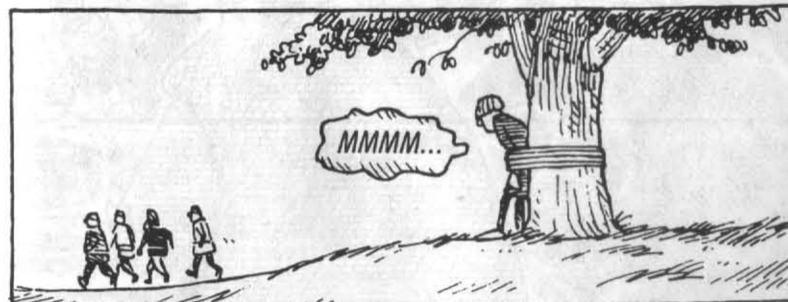
Loki elvesztette a fogadást, s hogy az életét megmenthesse, kitalálta, hogy a nyaka nem szerepelt a fogadásban. Brokk nem szerezheti meg a fejét anélkül, hogy meg ne sértse a nyakát!

Ismerve a törpék rossz természetét, Lokinak igen agyafúrtnak kellett lennie, hogy átverje egyiküket. Azonban a törpék bosszút álltak. Hogyan? Összevarrták Loki ajkait! Tanulság: ha le akarsz számolni a suli rémével, fordulj egy törpéhez!

A történet azonban még nem ért véget. Ez az aprócska incidens nem állíthatta meg a bajkeverő Lokit. Ódin fivérének, a vak Hodnak egy darab fagyöngyöt adott, hogy megmérgezze. Hod, mivel nem ismerte föl, megette a fagyöngyöt és meghalt.

Az istenek megelégelték Loki csínytevéseit, és elhatározták, hogy megbüntetik. Egy fatörzshöz kötözték a lókötőt, és örökre otthagyták.

Kettes számú esti mese

Tór volt az erő és a vihar istene. Az emberek úgy tartották, hogy amikor mennydörög, ő száguld át az égen szekerével. Tór kapta az istenek fő védőjének szerepét is, s egy kalapáccsal őrködött védencei nyugalma fölött.

Tór és kalapácsa olyannyira összenőttek, hogy az isten nevet is adott kedvencének: Mjöllnirnek hívta.

Azonban egy szörnyű nap arra ébredt, hogy dédelgetett kalapácsa eltűnt! Csakis az istenek ősellenségei, az óriások lophatták el! Egyetlen módon szerezhette vissza szerszámát: ha ráveszi Freyját, a szerelem istennőjét, hogy menjen feleségül az óriások urához.

Freyja ugyan elkeseredetten férjet keresett... de ennyire azért nem volt kétségbeesve. Megtagadta a segítséget. Mit tehetett szegény Tór, hogy visszaszerezze imádott kalapácsát?

Megpróbálta eljátszani Freyja szerepét, hogy lóvá tegye az óriásokat.

Esküvői ruhát öltött, és Freyja ismertetőjelét, az arany nyakéket is a nyakába akasztotta. Sajnos, még így is túlságosan férfias volt... szakállát és karizmait nem álcázhatta. Azonban ez nem szegte kedvét. A lakomán annyit evett, mint egy disznó. Nevezetesen bevágott nyolc egész lazacot, egy egész ökröt, majd mindezt leöblítette három hordó mézsörrel! A vacsora után behozták Tór kalapácsát a menyasszony tiszteletére. Tór képtelen volt türtőztetni magát, felpattant, hogy üdvözölje legjobb barátját. Az álruhája lehullott, ő pedig felüvöltött:

– A kalapácsomat akarom!

Ádáz küzdelem során a nagy mamlasznak sikerült visszaszereznie kedvencét, s ettől kezdve úgy vigyázott rá, mint a szeme világára.

A történetből levonható két tanulság: ha összefutsz egy északi istennel:

1. Eszedbe ne jusson meghívni vacsorára!
2. Ne lopd el a kedvenc játékszerét!

VÉRES VIKING IDŐK

Néhány ember felháborodik, ha közlöd vele, hogy a vikingek kissé gonoszak voltak. Szerintük éppen ellenkezőleg: szeretetreméltó nép volt, és mellesleg igen okos is. Például rengeteg feltaláló akadt közöttük! Ez így igaz: valóban találékonynak bizonyultak abban, hogyan öljenek meg másokat. Kénytelenek voltak így tenni, hiszen meglehetősen mostoha időkben éltek! Találd ki, melyik kortársuk hogyan végezte!

1. Edmund király nem akart a vikingek ellen harcolni Kr. u. 869-ben. Beszélni akart a viking vezetővel, hogy keresztény hitre térítse. A viking hadvezér azonban ragaszkodott Ódin és a többiek megszokott társaságához, így Edmund...
2. Egy angol nő elkészítette undok szomszédjának viaszfiguráját, és egy vastűt szúrt a baba szívébe. 900-ban megvádolták boszorkánysággal. A nőt...
3. Edward királyt saját anyjának szolgái gyilkolták meg 978-ban. A mama kisebbik fiának, Athelrednek szánta a trónt. Edward testőr nélkül látogatta meg anyját, és...
4. 997-ben Skócia királya, Kenneth, fiát szerette volna utódjának a trónon. A skót nemesek nem lelkesedtek az ötletért, ezért Kennethet egy kastélyba csalták, ahol lakomát rendeztek a tiszteletére, és töltötték bele a bort, majd...
5. 1012-ben Canterbury érseke, Alfheah dán hódítók fogságába esett. Ezüstben követelték a váltságdíjat, de az érsek nem engedte, hogy barátai kifizessék, ezért...
6. Az ír királyt, Brian Borut az erdőben gyilkolták meg, amikor éppen imádkozott. A gyilkost, a viking Brodirt elfogták, és...

a) Megkéselték. Egyik lábát a ló nyergének kengyelébe akasztották, a lovat világgá küldték, amely árkon-bokron át hurcolta áldozatát, amíg az meg nem halt.

b) Bezárták egy szobába egy trükkös bábuval. Ha megérintette a bábut, számos rejtett nyílpuska ugrott elő, s az illető nyílzápor áldozata lett.

c) Megverték, majd egy fához kötözték, és nyílzáport zúdítottak rá. Lefejezték, majd a testét és a fejét egy fa odvába dobták.

d) Ökörcsontokkal hajigálták, majd egyetlen baltacsapással végeztek vele.

e) A Temzébe dobták a London hídnál.

f) Felvágták a hasát, és a beleit egy tölgyfára tekerték. Addig hajszolták az áldozatot a fa körül, amíg az összes belét a fa köré nem csavarta.

Válaszok:* 1=c, 2=e, 3=a, 4=b, 5=d, 6=f

*Légy óvatos! A viking sagák jóval az események után születtek. Nem biztos, hogy igazak, és a vikingek különben is szerették azt a látszatot kelteni, hogy vérszomjasabbak és kegyetlenebbek, mint valójában.

A szász történészek úgy számolnak be Edmund haláláról, hogy „megölték a királyt." Nem említenek borzalmas kínzásokat. Melyik változat tetszik?

Az egyik legpechesebb viking Sigurd volt, akit egy halott ember ölt meg! Sigurd csatában végzett az illetővel, levágta a fejét, és a nyergére akasztotta trófeaként. A halott fogai azonban megsebezték Sigurd lábát, a seb elfertőződött, Sigurd pedig belehalt!

Régi angol vicc

Amikor a szerzetesek még nem írtak könyveket, ilyenforma vicceket gyártottak:

(Nem csoda, hogy keveset mosolyogtak a szerzetesek, és az sem meglepő, hogy a vikingek végezni akartak velük!)

Viking orvoslás

Valószínűleg Leif Eriksson volt az első európai, aki partra szállt Amerikában – és nem mellette, kedves Kolumbusz!

A vikingek Vinlandnak, vagyis „Borföldnek" hívták Amerikát, talán mert sok szőlőültetvényt találtak. Esetleg a 'vin' norvég szóra utal az elnevezés, amelynek jelentése „legelő". Leif hazament, és beszámolt felfedezéséről bátyjának, Tórvaldnak, aki 35 fős csapatával 1004 tavaszán elérte Vinland (Újvilág) partjait. Miután télire letáboroztak, tovább hajóztak először kelet, majd észak felé a part mentén. Tórvald és emberei született indiánokkal találkoztak, akiket ők a maguk részéről skraelingeknek hívtak. Egy különösen véres csata során a skraelingek ellen, Tórvaldot megsebesítette egy nyílvessző. Mi történt ezután?

a) Az emberei mentőt hívtak?
b) Megszabadították szenvedéseitől?
c) A híres viking elsősegélynyújtást alkalmazták?

Válasz: c) Ezzel próbálkoztak Tórvald emberei...

71. fejezet
Ha nyíl találja el az ember hasát

1. Takarjuk be az áldozatot egy köpennyel, hogy kényelmesen feküdjön és ne hűljön ki a teste.
2. Készítsük el az orvosságot: keverjünk össze zabkását hagymával és füvekkel, majd etessük meg a keverékkel a beteget, akár erőszakkal is.

3. Várjunk, amíg a beteg gyomra megemészti a gyógyszert.
4. Szagoljuk meg a nyitott sebet. Ha hagymaszaga van, a belek átfúródtak, és a beteg meg fog halni. Ha nem, foltozzuk össze a hasát.

5. Lépjünk kapcsolatba Ódinnal, minden istenek atyjával, és készítsük fel az áldozatot a Valhallába vezető útra.

Egyébként... Tórvald meghalt.

Vad viking hajósok

A vikingek nem üthettek volna rajta Anglián és Írországon, ha nem értettek volna kiválóan a hajózáshoz, és nem építettek volna nagyszerű hajókat. E tudományukkal messzebbre is eljutottak: Izlandra, Grönlandra, sőt Észak-Amerikába is.

A viking hajókat karcsú, áramvonalas alakjuk miatt csodáljuk. Azonban nem dicsekedhettek mindig ezzel. A legenda szerint egy hajóács egyszer gondolt egy merészet, és megváltoztatta a hajók alakját. Talán így történt...

Hogyan építsünk hajót – tíz lépésben

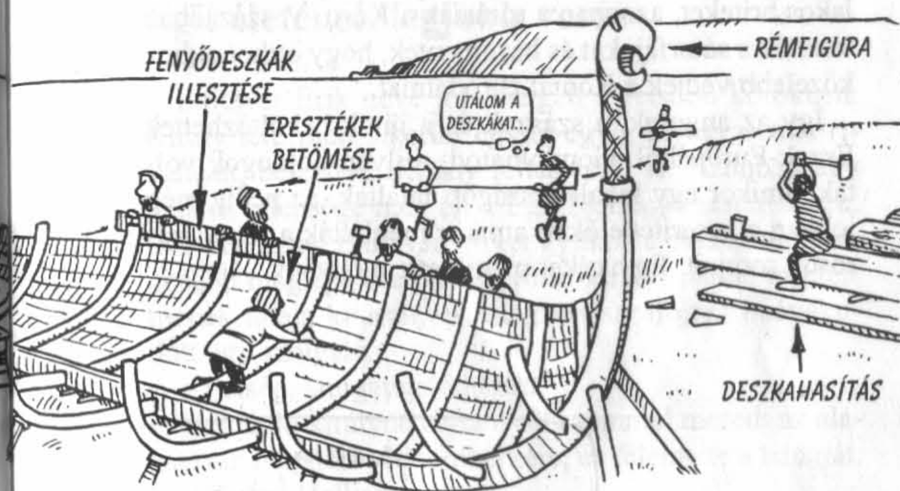
1. Válaszd ki a helyszínt a tengerparton.[1]
2. Válaszd ki a fákat: nézd végig őket, és vágd ki, amelyeknek megfelel az alakja.[2]
3. A hajó gerincét feltétlenül tölgyfából készítsd.[3]
4. Helyezd a „bordákat" derékszögben a gerincre.[4]

5. Vágj ki néhány tucat fenyőt a deszkákhoz – darabold föl a fatörzseket deszkákká ékek segítségével.[5]
6. Fúrj lyukakat a deszkákba a szögek számára.[6]
7. Szögeld a deszkákat a bordákra.[7]
8. Fedd le a deszkákat, amíg el nem készül teljesen a hajó.[8]

1. Nyilván nincs kedved kilométereken át vonszolni a kész hajót a tengerig, nem igaz?
2. A fák évszázadokig nőnek, te azonban ne tölts el évszázadokat a megfelelő példányok kiválasztásával!
3. A tölgy egyre ritkább. Próbálj egyet kivágni manapság Nagy-Britanniában, holtbiztos, hogy börtönben kötsz ki.
4. Azért hívják bordáknak, mert valóban bordákra hasonlítanak. A hajó most egy hátán fekvő dinoszaurusz csontvázára emlékeztet.
5. Sajnos nem használhatsz motoros fűrészt, ugyanis még nem találták föl!
6. Elektromos fúrógéppel se próbálkozz, még az sem létezik!
7. Ha megkéred egy tanárodat, hogy segítsen tartani a szöget, nem fogsz ráütni az ujjadra.
8. Még ne szállj vízre, mert elsüllyed!

9. Fogj egy tehenet (vagy birkát), készíts a szőréből kötelet, mártsd szurokba a kész köteleket és tömködd be őket az eresztékekbe. Hagyd száradni.[1]
10. Faragj egy igazán elrettentő pofát a hajó elejére.[2] Jöhetnek az evezők, az árboc, a kormánylapát és a vitorla. Toborozz néhány izmos tengerészt, és támadjatok meg valakit!

Tudtad?

A hajósok sátrakat is vittek magukkal, s minden sátor tetején külön szörnypofa ijesztgette az ártó szellemeket. Éjszakára felállították a sátrakat a hajón, és békésen húzták a lóbőrt. Előfordult az is, hogy a parton töltötték az éjszakát, ilyenkor bőr hálózsákjukban aludtak, amelyen gyakran osztoztak egy társukkal, hogy ne fázzanak.

1. Vigyázat, piszkos. Ne a legjobb ruháidat vedd fel a munka idejére.
2. Ha nincs más ötleted, másold le a tanárod képét.

A VIKING KÖLTÉSZET HATALMA

A Brit Szigetek első lakói a harcos britek voltak. A rómaiak érkezése Wales esős nyugati végébe űzte az őslakos briteket, azonban a rómaiak a Kr. u. V. században szedték a sátorfájukat és hazamentek, hogy otthonukhoz közelebb védjék a Római Birodalmat.

Így az angolok, a szászok és a jütök beköltözhettek Észak-Európából. Gondolhatod, milyen boldogok voltak, amikor egy kihalt országot találtak, az pedig még jobban elkeserítette őket, amikor meglátták a római városok romjait. Egyiküket megihlette a látvány...

A rom

Ijesztőek az ódon falak,
Ledöntötte őket az idő.
A pompás városok – mint a temető,
Holt óriások keze nyoma.

Romba dőlt tornyok és tetők,
Tönkrement kapuk,
Leomlott mennyezet,
Így hozta a végzet.

Fényes vendéglő és fürdőház,
Lakomák szintere,
Valaha nevetéstől volt hangos,
Ma kihalt az épület.

Azonban háromszáz évvel később az angolszászok sem kerülhették el otthonaik elpusztítását. A pusztító vikingek sem tagadták azonban a költészet fontosságát. Egyikük még az élete megmentését is a rímektől remélte. Vajon beváltak a számításai?

Egil életének legjobb verse

Baltavér Erik neve jól csengett a felsőbb körökben. Király lett, mert sikerült egytől-egyig kivégeztetnie riválisait, beleértve néhány féltestvérét is. Azonban egy halálos ellensége még élt... Egil Skallagrimsson! Kr. u. 949-ben aztán Baltavér Eriket gyilkos élete legmulatságosabb meglepetése érte. A yorki királyi palota tróntermének ajtaja kitárult, és lélegzetvisszafojtva beóvakodott egy szolgáló.

– Felség, látogatója érkezett.

Gunnhild királyné tágra nyílt szemmel meredt az alázatosan meggörnyedt emberkére, és felemelte a hangját:

– Ki az? Halljam!

– Ööö... azt állítja, hogy ő Egil Skallagrimsson, felség!

A sápadt királynő arcából kifutott a maradék vér is.

– Lehetetlen. Kizárt, hogy idejöjjön, hacsak nem egy egész hadsereggel!

– Nem, Felség – mormolta a nyomorult –, csak néhány szolgája kíséri.

– Végezzék ki őket! – sziszegte a királyné.

– Igenis, Felség – hajbókolt a szolga.

– Nem, hagyd! – rendelkezett Erik király.

– Igenis, Felség – hajolt földig igyekezetében a zavarodott szolgáló.

A királyné a férjére meredt:

– Tíz éve vársz erre a lehetőségre! – kiáltotta.

Erik bólintott.

– Egy óra már nem oszt, nem szoroz. Látni akarom ezt az embert.

Gunnhild királyné a lábát méregette. Fagyos arca elvörösödött:

– Elfelejtetted, mit művelt Egil Skallagrimsson? Megölte a barátaidat, sőt a fiadat is. Gúnyolódott veled és megsértett királyi méltóságodban. Pusztulnia kell!

– Később – felelte nyugodtan a király. – Először hallani akarom, mit óhajt.

A testőrre nézett:

– Vezessék elém Egil Skallagrimssont! – parancsolta.

Egil fegyvertelenül és félmosollyal az arcán jelent meg a királyi pár előtt.

– Azt hittem, Izlandon rejtőzik – mondta fagyosan Gunnhild királyné. – Mit keres Angliában?

– Meglátogatom angol barátomat, Athelstant – válaszolta higgadtan Egil.

– Athelstant? Hiszen ő tíz éve halott! – kiáltott fel meglepetten a királyné.

– Most értesültem róla, ugyanis Izlandon lassan terjednek a hírek.

– Így tehát elhatároztad, hogy tiszteletedet teszed nálunk – foglalta össze Erik király.

– Nem. Elhatároztam, hogy hazatérek. Azonban egy viharban hajótörést szenvedtem, és nem messze innen vetődtem partra – magyarázta Egil.

– Ez az istenek akarata. Megbüntetik gonosz tettei miatt – mondta alattomosan a királyné.

– Talán igen – egyezett bele a fogoly. – De megmenekültem a hajótörésből, tehát az istenek talán azt akarják, hogy éljek!

– Vagy esetleg túl gyorsnak ítélték a vízbe fulladást – vicsorgott a királyné. – Lehet, hogy szép, lassú halálra szánták Erik kezei között!

– Erik viking. Tudja, hogy a hírnevet nem adják könnyen. Nem lenne túl nagy hőstett, ha most kivégezne.

Ha megpróbáltam volna megmenekülésem után elrejtőzni, mint egy közönséges bűnöző, Erik nyugodtan megölhetne. Ám én szabad akaratomból jöttem ide, mert tudom, hogy Erik sportszerűen bánik majd velem. És így világraszóló hírnevet szerezhet magának.

Gunnhild már nyitotta a száját, de a férje leintette.

– Ma este lakomát rendezek. Holnap kitalálom, mit tegyek veled. Ma éjszakára a vendégem vagy... egy varangyoktól hemzsegő cellában. Őrök! Vigyétek el!

Mialatt Erik dőzsölt, majd hortyogott, ellensége a legnagyobb művén dolgozott, nevezetesen legmesteribb költői alkotását írta.

Másnap reggel a fogoly büszkén kihúzta magát királyi vendéglátói előtt.

– Felség – szólalt meg merészen –, mielőtt határoznál a sorsomról, kérlek, teljesítsd egy kívánságomat.

– Végeztesd ki! – szakította félbe Gunnhild királyné.

– Nem. Folytasd, Egil Skallagrimsson – hallgattatta el nejét a király.

– Engedd meg, hogy elszavaljam a versemet, amit a te tiszteletedre írtam. Több hasznot hoz, mint amit a halálom valaha is hozhat. A világhírt ajándékozza neked.

– Végeztesd ki! – sivította a királyné.

– Meghallgatjuk a költeményt – határozott a király. – Utána is kivégezhetjük.

Így az udvar szépen összegyűlt az izlandi körül, aki belefogott az előző éjjel fejben írt mű előadásába:

Hallgasd, óh, uralkodó, mint dicsér az ékes szó,
Csendet, népes gyülekezet, míg elregélem versemet.
Dalba öntöm vitéz tetteid sorát, bár mindenki ismeri azok titkát.
Ódin tudná megmondani csak, ellenségeid hová juttattad.

Erik harci erényeinek ecsetelésével folytatta, majd rímképletet váltott, s ezzel elkápráztatta közönségét.

Saját földjén zengem királya dicsőségét,
Boldogan dicsérem igazságos kezét.
E kézét, mely ád népének kincseket bőven,
De a dánokkal szemben ő van fölényben.

Így fejezte be versét:

Gyengék ajkaim tettei megéneklésére,
Nyelvem nem méltó dicsőítésére.
Költői erőmből ennyire tellett,
Így végre zárom énekemet.

Amikor Egil elhallgatott, hatalmas csend támadt a teremben. Kis idő múlva felcsattant egy erőszakos hang:
–Végeztesd ki! – rikácsolta Gunnhild királyné.
A hallgatóság felháborodottan felzúgott. Egyikük bátran ki is mondta véleményét:
– Erik király, e férfi költeménye világhíressé tesz, a neved örökre fennmarad. Cserében kíméld meg az életét.
– Öld meg! – tartott ki a vérszomjas királyné.
– El fogom dönteni – hangzott a király válasza.
Mit határozott Erik? Valóban ennyire fontos volt a viking hiúság? Vagy a királynénak volt igaza, és a bosszú mindenek előtt?

Válasz: A költeményért cserébe Erik meghagyta Egil életét.

Egil verse típust képviselt: a viking költészet a halált és a pusztítást dicsőítette. Egy költő így örökítette meg a háború nagyszerűségét...

Azonban nem mindig diadalmaskodtak a vikingek...

VÉRES VIKING VERESÉGEK

Egy kis furfanggal könnyűszerrel le lehetett győzni a vikingeket. Íme néhány eset, amikor bizony alulmaradtak...

1. Az Ashdown melletti csata

WESSEXI HÍRMONDÓ

AZ ÖN LAPJA

871 ÁPRILISI SZÁM

Új sztár a csatatéren

A wessexi szászok viking vérben fürdették meg kardjukat az elmúlt éjszaka, s elsöprő győzelmet arattak. A csata nagy meglepetését kétségkívül az exkirály, Athelwulf legkisebb fia, Alfréd szolgáltatta. Az ifjú Alfréd megmutatta bátyjának, Athelrednek, hogyan kell móresre tanítani a dánokat. A fiatal wessexi „csodacsatár" vezette a szász kardforgatók csapatának egyik felét, míg Athelred a másikat.

El tudják képzelni a népszerű ifjú herceg meglepetését, amikor Athelred király sátrába lépve bátyját ima közben találta.

– Kint javában dúl a harc, bátyus! – próbálkozott Alfréd.

– Elsőként az Istent szolgálom, s csak másodsorban az embereket – hangzott a habókos felelet.

Így Alfréd elhatározta, hogy egyedül veti bele magát a harcba. A dánok igen jó helyzetben voltak, ők uralták a terepet, de a felbőszült Alfréd úgy rontott rájuk, „mint egy megvadult medve", mesélte egy szemtanú. Egy satnya galagonyabokor körül folyt a harc, s felváltva hol egy dán, hol egy szász került a magaslat tetejére. Végül a szászoknak sikerült a kimerült dánokat visszaűzni egészen a táborhelyükig, ahol az est leszállta vetett véget a mészárlásnak. A Wessexi Hírmondó szerint: „Váltsuk le Athelredet, és legyen a bátor Alfréd kölyök a király!"

A Wessexi Hírmondó házi költője ezt az ódát szerezte a nagy diadal emlékére:

Óda Alfrédhez, a vikingkaszabolóhoz

Alfrédunk a nap hőse,
Nem hitte volna ő se.
Míg Athelred imát mormolt,
A jó herceg kaszabolt,
Visszaverte a dánokat,
Még írmagjuk sem maradt!

Lapzárta után érkezett: Szegény Athelred közvetlenül az ashdowni csata után meghalt, és az ifjú Alfréd követte őt a trónon.

2. A Stamford Bridge melletti csata

Csak húsz pennyért! **SZÁSZ HÍREK** 1066 szept. 25.

Szép munka volt, fiúk!

A hősi erényekkel rendelkező Harold Godwinsson megsemmisítő vereséget mért a norvégokra Észak-Angliában. A szász Anglia végre megszabadult ezektől az utálatos vikingektől. Godwinsson tegnap éjjel így nyilatkozott lapunknak: „Mázlink volt, de szükségünk is volt rá a győzelemhez."

A „szerencse", amelyre a nagyszerű Godwinsson hivatkozott, a norvégok hihetetlen baklövéséből adódott. A dinnye főnökük azt hitte, hogy a szászok Londonban vannak, így hát nyugodt lélekkel kimenőt adott az embereinek. A csekély számú viking túlélők egyike így kommentálta az eseményeket riporterünknek: „Éppen napoztunk, persze fegyverek, sőt gatya nélkül. Aztán egyszer csak észrevettünk egy porfelhőt és a lándzsákon megcsillant a napfény. Nem fogtunk gyanút, azt hittük, a mieink jönnek a hajóról. Éppen a másik oldalamra fordultam, amikor rajtunkütöttek! Nem találtam a nadrágomat, a kardomról nem is beszélve. Micsoda balfácánok voltunk!"

A szászok megkísérelték átkelni a folyón, hogy meglepjék magát a fővezért, Hardradát is. A hídon azonban egy nyomorult kis norvég feltartóztatta őket, s néhányukat meg is sebesítette. Ez a kis incidens elég időt adott Hardradának, hogy riadóztassa harcosait. „Keményen próbára tettek minket", nyilatkozta egy szász túlélő. „Rendeztünk egy kis vérfürdőt, gondolhatják. Hardrada földet követelt Godwinssontól, de a főnök csak annyit mondott, hogy hét láb földnél nem ad többet - annyi bőven elég egy sírhoz... vették a poént? Sok embert vesztettünk... de a végén persze mi nyertünk!" Hardrada a harc közben vesztette életét. A zseniális Godwinsson újabb csata elé néz az ország másik végében. A kontinensre kiküldött tudósítónk szerint Normandiai Vilmos déli partjaink megtámadását fontolgatja. A Szász Hírek azonban bízik Harold hadvezéri képességeiben, és állítja, hogy egy szempillantás alatt lesöpörjük a normannokat a térképről! Ez bizony Vilmos fejébe fog kerülni!

Szerkesztői üzenet

Háromszoros hurrá a fantasztikus Haroldnak! Megérdemel egy ódát is, magam írtam a költeményt. Hisszük, hogy Anglia népe e verssel az ajkán indul majd harcba Normandiai Vilmos ellen délen...

Isten, óvd kegyes királyunkat
Aki annyi jót tett velünk,
Isten, óvd a királyt.
Adj neki sok pénzt,
Hogy a messze délen győzzön,
S Vilmos elmeneküljön.
Isten, óvd a királyt!

A Szász Hírek két ingyenjegyet ajánl fel a normannok elleni csatára, igen, KETTŐT, annak a kedves olvasónknak, aki a legfülbemászóbb dallamot találja ki a fent közölt harci indulóhoz.

ÉLJ VIKING MÓDRA

Ha meg akarjuk érteni a történelmet, először azokat az embereket kell megértenünk, akik benne éltek. Bele tudsz bújni egy viking bőrébe? Meg tudnád hozni azokat a döntéseket, amelyeket a vikingeknek meg kellett hozniuk...?

Gondolkodj vikingül 1
Kr. u. 980 – Eiric története

Semmi sem olyan szomorú, mint egy legyőzött viking. Semmi sem olyan őrült, és semmi sem veszélyesebb! Eiric szomorú volt. Nem csoda, hiszen a Hjorungavagr melletti ütközetben csúfos vereséget szenvedett a norvégoktól. Meglehetősen szégyenteljes dolog mindössze hetven túlélővel zárni egy csatát. Eiric szívesebben halt volna meg harc közben, ehelyett foglyul ejtették. Életben hagyták, és megkötözték, társaival egyetemben. Az ifjú harcos pedig bolond volt...

– Miért nem adnak fegyvert a kezünkbe, hogy tisztességes harcban essünk el? – őrjöngött Eiric.

Bjorn, a kipróbált öreg harcos fásultan ránézett a mellette pattogó fiúra:

– Hány éves vagy, Eiric?

– Tizennyolc – válaszolta Eiric.

– Hogy sikerült ilyen ostobának maradnod ennyi idős korodra is?

Eiric sápadt arca vérvörössé változott.

– Miért mondod ezt?

– Mert világos, mint a nap, fiam. Nem akarják, hogy bátran haljunk meg. Azt akarják, hogy gyáván könyörögjünk az életünkért. Be akarják bizonyítani, hogy a vikingek gyengék, hogy a norvégok erősebbnek látsszanak.

Eiric bólintott.

– Mi viszont nem birka módjára fogunk meghalni, ha eljön az ideje, hanem hősökként.

– Még jobb lenne, ha egyáltalán nem kellene meghalnunk – sóhajtott Bjorn. – Feleségem és gyermekeim szenvednék meg, ha nem térnék vissza többé. Téged is vár haza apád és anyád, nem igaz?

A fiatalember a téli ég felé fordította világoskék tekintetét:

– Igen – lökte oda kurtán.

– Nem félek jobban a haláltól, mint bármelyik viking, de elszomorít, ha az otthon maradottakra gondolok. Légy bátor... de légy szomorú, Eiric – fejezte be mondandóját Bjorn.

Eiric a jeges földre meredt és a néma csendben élesen hallatszott a felettük köröző sirályok rikoltása, mintha a halált éreznék közeledni a levegőben. A fiatal viking a vastag kötél feszegetésével bajlódott, amely Bjornhoz láncolta. Az idős férfi megrázta a fejét, és halkan egy régi dalba kezdett...

A kötelek túlságosan erősnek bizonyultak, Eiric hátrarázta hosszú, szőke haját, és megszólalt:

– Ugye, nem szégyen kijátszani a halált?

– Hogy érted ezt? – kérdezte Bjorn fáradtan.

Mielőtt fiatal társa megmagyarázhatta volna, az összekötözött vikingek kötele hirtelen megrándult, és a fog-

lyok térdre estek. A norvégiai Hakon grófja peckesen ellépett a sorfal előtt, és dölyfösen így szólt:

– Akad–e valaki, aki azt szeretné, hogy megkíméljem az életét? Mindössze alázatosan kérnie kell, és vállalni a norvégiai rabszolgaságot!

A vikingek rezzenéstelen arccal, némán álltak.

– Készítsd elő a kivégzést – sziszegte a gróf egy norvég katona felé bólintva.

Az első vikingről leoldották a köteleket. Előrelépett, és várta, hogy a kard lecsapjon. Amikor a feje a porba hullt, a vikingek éljeneztek.

– Bátran halt meg! – vigyorgott szélesen egy nagydarab harcos, és kilépett a sorból. Haja szürke volt, mint a decemberi ég. Társai felé fordult.

– Barátaim! – kiáltotta. – A halál után egy jobb élet következik!

Egy tőrt húzott elő az övéből.

– Amikor a fejem lehull, a levegőbe hajítom ezt a kést.

Kitárta karjait és várt. Amikor a kard lesújtott... a kés is kiesett a nagydarab viking kezéből. Az éljenzés halkabban szólt, Bjorn pedig felsóhajtott. Egy másik bátor férfi lépett elő, és így szólt:

– Megmutatjuk nekik, hogyan hal meg egy viking! Majd meglátják, hogy még az arcom sem sápad el a halál pillanatában!

A kard lecsapott. Valóban nem halványult el az arca... de a társai látták, hogy lehunyta a szemét az utolsó másodpercben. Az üdvrivalgás még halkabb lett. Eiric talpra ugrott. Neki kellett látnia terve megvalósításához, hogy megmenthesse a maradék 67 ember életét.

– Én leszek a következő!

Amikor a vikingek legifjabb társukat látták kilépni a sorból, mind így kiáltottak:

– Ne őt, engem!

Hakon dühösen sziszegte:

– Végezz a fiúval!

– Várj! – vágott közbe Eiric. – Nem akarom, hogy a kardod levágja a hajamat. Tartsa meg az egyik embered a hajamat, amig elválasztod a fejemet a nyakamtól.

A norvég gróf elvigyorodott és odarendelte az egyik katonáját, hogy tekerje a karja köré Eiric hosszú haját. A vikingek hallgatásba burkolóztak. A kivégző tiszt felemelte kardját, amely úgy szelte a levegőt, mint hajó a habokat.

Az utolsó pillanatban Eiric hirtelen hátraszegte a fejét. Ezzel a mozdulattal hátrarántotta a haját tartó katona karját is, egyenesen a lesújtó kard útjába. A katona felordított, amikor a penge a húsába hatolt. A vikingek üvöltöttek. Hakon gróf felnevetett:

– Fiatal barátom, ezzel a mókával kiérdemelted, hogy életben hagyjalak. Oldozzátok el!

Eiric élete megmenekült. Itt be is fejeződhetne a történet... azonban egy viking sztoriról beszélünk. Ha viking lennél, melyik befejezés tetszene a legjobban?

a) Eiric hazamegy a földjére és békésen él, amíg meg nem hal.

b) Eiric csak azzal a feltétellel fogadja el a kegyelmet, ha a többi vikinget is elengedik. Hakon grófnak tetszik a bátorsága, és megkegyelmez a többieknek is.

c) Eiric csak azzal a feltétellel fogadja el a kegyelmet, ha a többi vikinget is elengedik. Hakon megdühödik, és kivégezteti a fiút a többiekkel együtt.

Válasz: b) A vikingek a ravaszságot legalább annyira értékelték, mint a bátorságot. Imádták az ilyesfajta történeteket, ahol a legokosabb viking megmenti társai életét, míg a legbátrabb egyszerűen meghal. Ez a saga valószínűleg megtörtént eseten alapul, amikor a viking hadsereg vereséget szenvedett és kivégezték a túlélőket... Einar trükkje azonban minden bizonnyal egy mesemondó kitalációja.

Gondolkodj vikingül 2

Egy ősi viking költemény tanácsokkal lát el arra az esetre, ha jó viking szeretnél lenni.

(Ez a kijelentés természetesen nem érvényes a tanárokra, mivel azonban a vikingeknek még nem voltak tanáraik, megbocsáthatjuk nekik az általánosítást.)

(És ne akard mindenáron rájuk tukmálni a kedvenc videofilmedet, mert akkor szagolhatod a zoknijukat egész este! Gy. k.: Mivel leveszik a cipőjüket...)

(És bizonyos embereknek még ennyi sem kell ahhoz, hogy kissé agyalágyultak legyenek.)

(Viszont még mindig tovább húzza, mint a minden lében kanál harcos, aki folyton valami csetepaté után kajtat.)

(Vagy: „Későn kelj és későn feküdj, ettől leszel fitt, gazdag és halott!" Ez az oka annak, hogy a tanárok mindig a diákjaik előtt érnek be az iskolába.)

(Sajnos az is meglepően nehezen merül feledésbe, amikor az unokatesód szülinapi buliján telehánytad a vécét...)

(Nem árt, ha felfelé is vetsz egy pillantást, hátha valaki egy vödör vizet akasztott oda a számodra.)

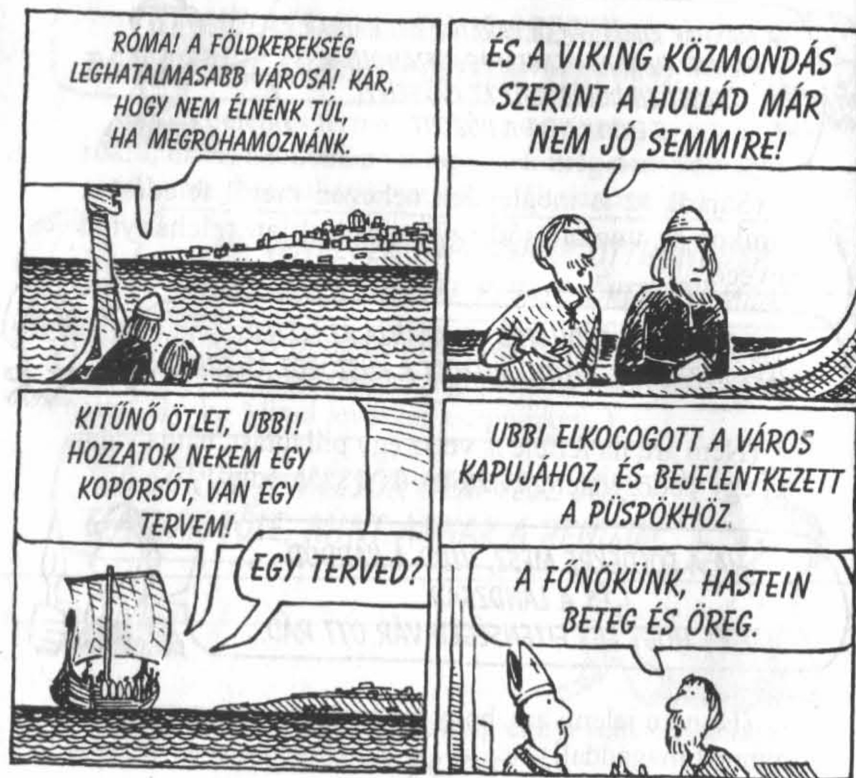
(Ez nem jelenti azt, hogy focimeccsre is fegyvert kell vinned magaddal!)

Gondolkodj vikingül 3

Az előző viking vers még tartogat egy jó tanácsot a számodra. Figyelj!

Még egy kar nélküli ember is tud birkát őrizni,
De a hulládmár senkinek sincs hasznára.

Ennek szellemében, ha vesztésre álltak, nem erőltették a kamikaze stílust, hanem trükköket vetettek be. Valószínűleg Hastein és vikingjei hajóztak először a Földközi-tengeren. Hosszú idő múlva megpillantottak egy fehér márványból épült erődítményt...

SZEGÉNY EMBER, TUDOK RAJTAD SEGÍTENI?
MEGKERESZTELHETNÉD HALÁLA ELŐTT.
ÍGY HASTEIN FELVETTE A KERESZTSÉGET.
MOST MÁR BOLDOG EMBERKÉNT HALHATOK MEG!
MÁSNAP UBBI SZOMORÚ HÍRT HOZOTT.
SAJNOS, PÜSPÖKÖM, AZ ÖREG HASTEIN BEADTA A KULCSOT!
ESETLEG ELTEMETHETNÉNK A MEGTÉRT BÁRÁNYT A KATEDRÁLISODBAN?
TERMÉSZETESEN, FIAM. CSOMAGOLJÁTOK BE ÉS HOZZÁTOK IDE.
AZONBAN MIELŐTT VÉGSŐ NYUGHELYÉRE HELYEZTÉK VOLNA, HASTEIN KIUGROTT A KOPORSÓJÁBÓL!
IDIÓTA KERESZTÉNYEK! HÁNYJÁTOK ŐKET KARDÉLRE, LEGÉNYEK!

A Luna városában történt mészárlás egy itáliai történetíró tollából maradt fönt, nem viking forrásból ismert. A mai történészek szerint valószínűtlen, hogy így történt. Amikor Hastein a IX. században Lunába érkezett, ott már csak a város romjait találhatta, és mindeddig semmiféle viking nyomra nem bukkantak a régészek. Hastein valóban megtámadott városokat a Földközi-tenger vidékén, de soha nem látta Rómát.

Vörös Erik – *Ilyen volt az életed*

MA ESTE A VALAHA ÉLT LEGNAGYOBB VIKINGET IDÉZZÜK MEG, AKI EDDIG A HABOKAT SZELTE! FELFEDEZŐ, HARCOS, TENGERÉSZ ÉS SZERETŐ APA – IGEN! VÖRÖS ERIK: ÍGY ZAJLOTT AZ ÉLETED!

NORVÉGIA DÉLNYUGATI RÉSZÉN SZÜLETTÉL, DE NAGYON KORÁN ELHAGYTAD SZÜLŐFÖLDEDET...

KÉNYTELENEK VOLTUNK ELKÖLTÖZNI. AKADT EGY KIS PROBLÉMÁM NÉHÁNY GYILKOSSÁG MIATT.

APA!

A FIA LÁNGVÖRÖS HAJZATTAL JÖTT A VILÁGRA.

EZÉRT NEVEZTEM EL VÖRÖS ERIKNEK!

ERIK, NAGYON FIATALON IZLAND ÉSZAKNYUGATI RÉSZÉRE KÖLTÖZTÉL A CSALÁDODDAL. MEGLEHETŐSEN HIDEG VIDÉK!

ÉN AZÉRT MINDIG GONDOSKODTAM ARRÓL, HOGY AZ ÉN DRÁGA ERIKEM NE FÁZZON!

THJODHILD!

IGEN, Ő A FELESÉGED, ERIK! A TE THJODHILDED MELEGÍTETT A KARJAIBAN ÉJSZAKÁNKÉNT.

DE CSAK ADDIG, AMÍG MEG NEM KERESZTELKEDETT. UTÁNA NEM VOLT HAJLANDÓ VELEM ALUDNI.

NE HARAGUDJ, SZERELMEM, DE EGY KERESZTÉNY NEM ALUDHAT EGY POGÁNNYAL!

NEM SOKKAL KÉSŐBB AZONBAN APA ÉS FIA VISSZATÉRTEK IZLANDRÓL, HOGY GYILKOLJANAK!

UGYAN, CSAK EGY, ESETLEG KETTŐ VOLT...

KELET FELÉ HAJÓZTÁL, ÉS EGY ZÖLD SZIGETEN KÖTÖTTÉL KI.

GRÖNLANDNAK, VAGYIS ZÖLD FÖLDNEK NEVEZTEM EL!

KÉSŐBB A FIAD, SZERENCSÉS LEIF MÉG TÖBBRE VITTE: FELFEDEZTE AMERIKÁT!

IGEN, PAPA, LÁSD BE, HOGY JOBB VOLTAM NÁLAD!

CSAK SZERENCSÉSEBB. ÉS EZ SEM VOLT ELÉG!

ÍGY IGAZ, ERIK. HÁROM ÉVVEL KÉSŐBB AZ AMERIKAI INDIÁNOK KIŰZTÉK A TELEPESEKET.

ÉREZD JÓL MAGAD, LEIF!

DE NE A MI FÖLDÜNKÖN!

VÖRÖS ERIK, MINDEN VIKING KÖZÜL A LEGNAGYOBB...

A MÁSODIK LEGNAGYOBB!

A LEGNAGYOBB!

...FELFEDEZŐ, HARCOS ÉS SZERETŐ APA... ILYEN VOLT AZ ÉLETED!

Te jó viking lennél?

Válaszolj az alábbi kérdésekre, hogy megtudd a választ...

1. Éhesen hazaesel. Mit ennél?
a) Egy zacskó chipset.
b) Kenyeret és sajtot.
c) Jegesmedve nyers húsát.
2. Valaki „rénszarvasképűnek" titulálja a nővéredet. Mit teszel?
a) Bólogatsz.
b) Megvered az illetőt.
c) Megölöd az illetőt.

3. A feleséged a te nadrágodat hordja. Mit teszel?
a) Elhordod az ő ruháját, hogy visszaszerezd a sajátodat.
b) Erőszakkal visszaveszed őket.
c) Elválsz tőle.
4. Milyen vízben szeretsz fürödni?
a) Forró habfürdőben.
b) Hideg vízben.
c) Gőzfürdőben, amíg a kosz le nem jön az izzadsággal, majd egy jó kis hempergőzés a hóban.
5. Mi a kedvenc időtöltésed?
a) Olvasás.
b) Izgalmas, csatákban és halálesetekben bővelkedő történetek hallgatása.
c) Verekedést provokálni, és végkimerülésig birkózni.
6. Esküvőre vagy hivatalos. Meddig tart a lakoma?
a) Egy órát.
b) Egy napot.
c) Egy hónapot.
7. Buliba mész, és erős mézsört iszol. Mikor hagyod abba?
a) Ha már úgy érzed, elég volt.

b) Ha berúgtál.
c) Ha már nem vagy magadnál.
8. Milyen szórakozásra használhatók a lovak?
a) Pónilovaglásra.
b) Lóversenyre.
c) Egymás elleni, utolsó csepp vérig tartó küzdelemre.
9. Mit viselsz csatában?
a) Golyóálló mellényt az egyenruha alatt.
b) Páncélöltönyt és sisakot.
c) Semmit, csak egy darabka állatbőrt, ami a néhai állat erejét kölcsönzi a számodra.
10. Mit használsz WC-papír helyett?
a) A tegnapi napilapot.
b) Mohát.
c) Semmit.

Válaszok:
Ha a legtöbb válaszod a): Bocs, de felejtsd el! Soha nem lenne belőled igazi viking. Szerencséd, hogy a huszadik században születtél!
Ha a legtöbb válaszod b): Igen. A vikingek cselekedhettek így. Lehetne belőled viking... de nem a legkiválóbb.
Ha a legtöbb válaszod c): Igazi, megátalkodott viking vagy, mint Vörös Erik!
Több mint hét c) válasz: Csak annak örülök, hogy nem vagyok a tanárod!

Viking nevek

Szeretnéd, ha Ormnak, Ulfnak vagy Bjornnak hívnának? Esetleg az Ulfbjorn tetszene? Ha igen, állatok után kapnád a nevedet.
Orm kígyót jelent,
Ulf farkast,
Bjorn medvét.
Ezek után már magadtól is kitalálhatod az Ulfbjorn jelentését!
A vikingek gyakran istenekről kapták a nevüket, Tór például igen népszerűnek bizonyult. Sok viking név még ma sem ment ki a divatból: például a Rolf, a Harold vagy az Eric nevet ma is adják gyerekeknek Britanniában. A híres vikingeket azonban inkább a becenevükről ismerjük. Élt például egy király, akit Széphajú Haroldnak hívtak...

Harry hajmeresztő haja

A történet ott kezdődik, hogy az ifjú Harold herceg beleszeretett egy csodaszép hercegnőbe, Gythába.
– Gyere hozzám feleségül! – dadogta.
A gyönyörű Ghyta azonban nem hatódott meg:
– Majd akkor gyere vissza, ha saját királyságod lesz.
Harold megesküdött, hogy addig nem vágja le és fésüli meg a haját, amíg Norvégia uralkodója nem válik belőle. Tíz évbe tellett, de sikerült! Képzelheted, milyen állapotban lehetett

a haja egy évtized után! Viszont elnyerte Ghyta kezét, úgyhogy megérte!

Mindezen viszontagságok után Harold végre ellátogatott a fürdőbe, ahol megmosták, megfésülték a haját. Mindenki egyetértett abban, hogy szép a hajkoronája. Ekkor lett a neve Széphajú Harold, előtte Kócos Haroldnak becézték. Milyen nevet adnál magadnak vagy a barátaidnak... esetleg a tanáraidnak? Tedd próbára a tanárodat: az alábbiak közül melyek valódi viking nevek?

Igaz vagy hamis?

1. VÖRÖSSZAKÁLLÚ HARALD
2. VASKOS OLAF
3. BÜDÖSLÁBÚ KON
4. CSONTNÉLKÜLI IVAR
5. VILLÁSSZAKÁLLÚ SVEIN
6. PUDINGFEJŰ ÓDIN
7. KÉKFOGÚ HAROLD
8. LAPOSORRÚ KEITH
9. PÁVAKAKAS OLAF
10. SZŐRÖSHÁTSÓJÚ RAGNAR
11. KÍGYÓSZEMŰ SIGURD
12. VÖRÖSORRÚ RUDOLF

13. SELYEMSZAKÁLLÚ SIGTRYGG
14. NAGYRAVÁGYÓ SIGRID
15. HOLLÓ FLOKI
16. BAMBA ASGOT
17. MORGÓ
18. KÖNYVTÁROS CONAN
19. EGYSZEMŰ SIGTRYGG
20. VAJ TÓROLF

Válasz: Mind valós név, kivéve a 3, 6, 12 és a 18.

Számos nevet az előzőek közül híres vikingek viseltek: például Vaskos Olaf vagy Csontnélküli Ivar nevét talán a tanárod is ismeri. Azt azonban bizonyára nem tudják, hogy a vikingek életükben nem ezen a később ismert becenéven futottak! A beceneveket középkori történetírók adták a vikingeknek, hogy megkülönböztessék őket egymástól. Így aztán valószínűleg nem aratnál sikert, ha odamennél Keith-hez, és ráköszönnél: „Jó napot kívánok, Laposorrú úr!" A válasz után alighanem a te orrodra illene a 'lapos' jelző!

Írj vikingül

1. A viking betűket rúnáknak hívják, fába vagy kőbe karcolták őket. Mivel könnyebb egyenes vonalakat karcolni, mint íveket, egyenes vonalakból állnak.
2. A rúnaírást jövendőmondók használták, akik faluról falura jártak, és horoszkópot készítettek az embereknek.
3. A jövendőmondók nagy népszerűségnek örvendtek, mindig a legfinomabb falatokkal kínálták őket!
4. Kon, a jós meg is érdemelte ezt a figyelmes bánásmódot, ahogy ebből a versből is kitűnik...

A tudós Kon ismerte mind a rúnákat,
A bűvös erejű, életadó rúnákat,
Megmentette az emberek életét,
Megélezte a kardot, lecsitította a vad hullámokat,
Értette a madarak énekét,
Elűzte a bánatot.

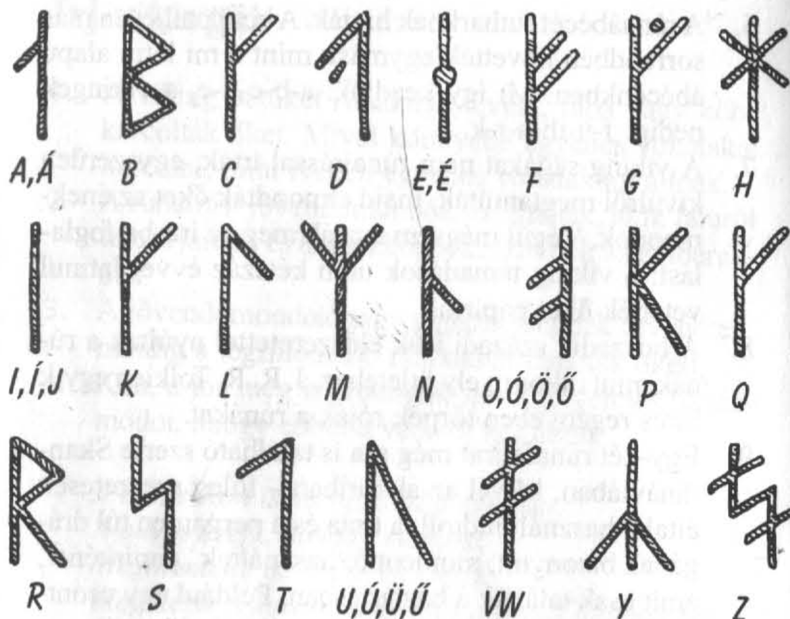
5. Némely történész szerint a rúnákat varázsláshoz is használták, mivel számos bűvös ráolvasás, rontás, átok szövege maradt fenn rúnákban írva. Az igazság azonban az, hogy nem értették a szöveget, ezért fogták rá, hogy varázslás! Az írások többsége egyszerű hétköznapi dolog, amilyet te is találsz a konyhaasztalon, például: „A vacsorád a hűtőben!"

6. A rúnaábécét futharknak hívták. A betűk teljesen más sorrendben követték egymást, mint a mi latin alapú ábécénkben. Mi így kezdjük: a-b-c-d-e, a vikingek pedig: f-u-th-a-r-k.
7. A viking sagákat nem rúnaírással írták, egyszerűen kívülről megtanulták, majd elmondták őket az énekmondók. Végül mégsem úszták meg az írásba foglalást: a viking támadások után kétszáz évvel latinul vetették őket papírra.
8. A huszadik századi írók előszeretettel nyúltak a rúnák mint titkos nyelv ötletéhez. J. R. R. Tolkien egyik híres regényében törpék róják a rúnákat.
9. Egy-két rúnafelirat még ma is található szerte Skandináviában. Mivel az akkoriban – főleg szerzetesek által – használt lúdtoll, a tinta és a pergamen túl drágának bizonyult, mindent felhasználtak „papírként", amit csak találtak a háztartásban. Például egy csontdarabon a „Csókolj meg" felírás ékeskedik, míg egy emberi koponyán Ódin neve olvasható. Ez utóbbi talán áldozat lehetett... Egy fésűn a 'kabr' szóáll, amely „fésűt" jelent!
10. Kr. u. 800 körül a rúnaábécé 16 betűsre zsugorodott. Ez azért különösen zavaró, mert így minden egyes betű több, külön hangot jelöl, és ember legyen a talpán, aki kitalálja, mikor melyiket! Például az „u" jelét olvashatod u-nak, o-ak, v-nek, y-nak. Egyelőre senki sem talált magyarázatot az ábécé ezen sajnálatos lerövidülésére.

Akkor most próbáld elolvasni az alábbi rúnafeliratot! Mit jelentene egy viking, és mit egy szász falon...?

Megfejtés: A rózsák pirosak
A vikingek búsak
A szászok őrülnek
Alfréd a győztes

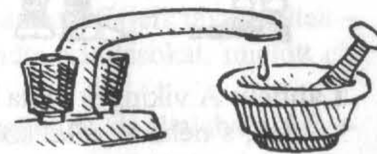
Mosakodj viking módra

Ha úgy döntöttél, hogy mosakodni fogsz – és a legtöbb viking mosakodott, hetente egyszer, szombat éjjel –, szükséged van némi szappanra. Nem ugorhatsz el az illatszerboltba, hogy vegyél egyet, úgyhogy magadnak kell elkészítened. Íme a recept:

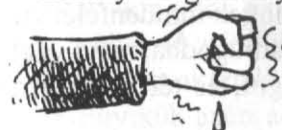
Saját viking-szappan készítése

1. Hámozz meg és törj össze néhány vadgesztenyét.

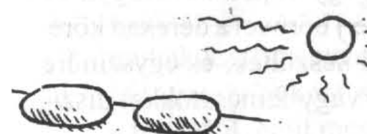
2. Adj hozzá vizet.

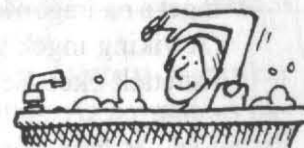
3. Csavard ki.

4. Gyúrd szappan formájúra.

5. Szárítsd meg.

6. Már fürödhetsz is!

Öltözz úgy, mint egy viking

Szeretnél vikingnek látszani? Esetleg egy jelmezbálba vagy hivatalos? Vagy egyszerűen csak vikingek kellenek egy izgalmas játékhoz... például meg akarsz támadni egy kolostort... Lentről fölfelé íme a vikingek öltözéke...

Lábbeli: A vikingek puha bőrből készült lábbelit viseltek, s néha az állat szőrét is rajtahagyták. Hasonló hatás céljából vond be valamilyen szőrmével a saját cipődet.

Nadrág: Lehet szűk vagy bő, a vikingek mindenfélét viseltek. Bújj bele egy ócskább nadrágodba, majd vágj fel csíkokra valamilyen anyagot, és térdig tekerd a lábszárad köré cikkcakkban.

Tunika (térdig érő ing): Végy egy nagyméretű, régi inget. Fejtsd le a gallérját, vagy hajtsd be. Hagyd az inget a nadrágon kívül. Tekerj bőrövet a derekad köré. (A viking ingek gyapjúból készültek, és egyszínűre festették őket. Selyemmel vagy fémcsatokkal díszítették.)

Köpeny: Keress egy gyapjútakarót. A nyakánál fogd össze csattal. (A vikingek durva gyapjúszövetet vagy állatbőröket használtak. Vigyázat, manapság eléggé elítélendő dolog állatok lenyúzott bundáját viselni... úgyhogy el a kezekkel a szomszéd hörcsögétől! Egyébként is túl kicsi lenne...)

Fejfedő: A vikingek hosszú hajat, hosszú bajuszt vagy gondosan nyírt szakállat viseltek. (A nők nem, pupák!) A fejükre kapucnit vagy szőrsapkát húztak. A csatában természetesen sisakot hordtak.

VIKING NŐK

Szeretnél a viking időkben élni? Ha igen, vállalnád-e a női szerepkört?

Hallottad már?

A viking nők...

1. Irányították a farmokat, amíg a férjeik távol voltak – a főnök szabályosan átadta a kulcsokat, mielőtt elment.
2. Már 12 évesen férjhez mehettek, de általában 15 évesen kötötték be a fejüket.
   Egy érdekes csemege: a viking nők akkor váltak el a férjüktől, amikor akartak. Egyikük azért adta ki a férje útját, mert az túl gyakran mutatkozott meztelen felsőtesttel.

3. Menyasszonyként szép összeg ütötte a markukat a férjüktől, amit meg is tarthattak. Az apjuktól is nagyobb summát kaptak hozományként, de ha ne adj isten elváltak, vissza kellett fizetniük.
4. Megtartották a saját nevüket a házasságkötés után is.
5. Megtanították a lányaikat főzni, tehenet fejni, vajat köpülni, sajtot készíteni, kenyeret sütni, sört főzni, szőni, fonni, megnyúzni az állatokat. Megtanultak úszni is, és tudniuk kellett használni a fegyvereket is, ha netán ellenség ütött rajtuk. Ír történészek regélnek női harcosokról, de ezek a mendemondák valószínűleg nem igazak.

6. Földet is igényelhettek. Ha egy férfi új területre költözött, annyi földet kaphatott, amennyit egy nap alatt égő fáklyával a kezében körbe tudott járni. Ha egy nő akart földhöz jutni, annyi földet kaphatott, amennyit egy nap alatt körbe tudott járni, egy kétéves tehenet vonszolva maga után.
7. Ilyen neveket kaptak szüleiktől:

Sigrid,	Tóra,	Ingrid,	Gudrun,
Tove,	Ase,	Ragnhild,	Gunnhild.

8. A hajós hódításokon nem vehettek részt, de amikor a viking férfiak letelepedni készültek egy területen, magukkal vitték az asszonyokat is. A nők nem lehettek kereskedők vagy kézművesek, de azért akadt még számukra elfoglaltság: egy viking nő vándor énekmondóként, egy másik pedig rúnavésőként vált híressé. Aztán kering egy legenda a Vörös Maidenről, aki állítólag Északkelet-Írországban tevékenykedett harcosként, de ennek csekély a valószínűsége.

9. A halálban nem kezelték őket egyenrangúan a férfiakkal. Míg a gazdag férfiakat a hajóikon temették el, a nők gyakran még koporsót sem kaptak!
10. Feladataik közé tartozott férjük hajzatának fésülése is... hogy megszabadul-janak a tetvektől!

Rossz hírek a viking nők számára

Az Oroszországban letelepedő viking törzsek átvették az őslakosok néhány különös temetkezési szokását. Az arab utazó, Ibn Fadlan számolt be a Rus törzs egyik gazdag tagjának temetési ceremóniájáról.

Ibn Fadlan „viking" szertartásnak nevezte, s több történész szerint is „a vikingek így bántak asszonyaikkal". Valójában azonban arról kapunk képet, hogy az orosz vikingek hogyan bántak a nőkkel. Ibn Fadlan így írja le:

Sokat hallottam már a Rus törzs főnökeinek temetéséről, s egyet végre a magam szemével is látni akartam. Állítólag egy hajón égették el a testüket. Végre a tudomásomra jutott, hogy meghalt egy fontos ember a törzsből. Most jött el az én időm, gondoltam.

A férfi sok rabszolgalányt vett feleségül. Amikor meghalt, a család megkérdezte a feleségektől, hogy melyikük akarja elkísérni.

Egyikük jelentkezett. A hamvasztás napján lementem a folyóhoz, ahol a hajója horgonyzott. Észrevettem, hogy partra húzták. Hamarosan hoztak egy ágyat, és fölvitték a hajóra. Az ágyra egy matracot helyeztek, és a legkiválóbb görög takarókkal borították be.

Aztán megérkezett a Halál Angyala, egy idős nő, akinek az volt a feladata, hogy mindent elrendezzen, majd megölje a rabszolgalányt. Vaskos, erős, félelmetes asszonyság volt.

Péntek délután az ágyra helyezték a halott férfit, és sátrat emeltek fölé. Aztán a rabszolgalányt egy kerethez vezették.

Két férfi kezébe tette a lábát, akik így felemelték a keret tetejéig.

– Mit látsz? – kérdezték tőle.

– A mesteremet látom, amint a Paradicsomban ül. Engem hív... engedjetek hozzá!

Ezután felvitték a hajóra. Lehúzta két karkötőjét, és a Halál Angyalának nyújtotta őket. A Halál Angyala bevezette a lányt a sátorba. A férfiak elkezdték verni a pajzsaikat a botjaikkal, így a többi nő nem hallhatta a lány sikolyait.

Miután a férfiak megfojtották, a Halál Angyala a szívébe döfte a tőrét. A halott legközelebbi rokonai fogtak egy-egy darab égő fát, és meggyújtották vele a hajó melletti máglyát. Hamarosan minden a lángok martaléka lett: a hajó, a sátor, a férfi és a rabszolgalány. Egy férfi felém fordult, és így szólt:

– Ti, arabok, ostobák vagytok.

– Miért? – kérdeztem.

– Mert a földbe temetitek a szeretteiteket, ahol a férgek megeszik őket. Mi elégetjük a testüket, így egyenesen a Paradicsomba jutnak.

A holttest elégetésének gondolata jobban megrázta Ibn Fadlant, mint a rabszolgalány értelmetlen halála.

Beszámol egy másik Rus szokásról is, amikor a halott férj kedvenc feleségét bezárják egy sírkamrába a halottal. A bejáratot elfalazzák, így a feleség együtt hal meg szeretett férjével.

Ma már valamennyire hozzászoktunk az elhamvasztáshoz, de a gondolat, hogy egy nő lemondjon az életéről, csak mert a férje meghalt, továbbra is elborzasztó. Ez a szokás azonban semmilyen más viking törzs írásaiban nem maradt fenn, úgyhogy talán inkább a rémes orosz szokások közé kell sorolnunk, mint a vikingekéihez!

Családi csetepaté

Ha a viking időkben alapítanál családot, folyton harcolnod kellene értük. Harcolnod kellene a barátaidért, a főnökeidért és az anyósodért. Mindenkinek akad annyi barátja és rokona, hogy előbb-utóbb kénytelen vérbosszút állni.

A gond csak az, hogy a dolog nem zárul le az egyszeri bosszúállással. Az áldozat családja a korábbi bosszúállón áll bosszút, és így tovább.

Ezeknek a hosszú lefutású ügyeknek csak egy független döntőbíró vethetett véget, akinek mindenki elfogadta az ítéletét. A bíra megvizsgálta, hogy ki szenvedett a legtöbbet, és a másik családot fájdalomdíj fizetésére kötelezte. A pénz kifizetése után véget ért az ügy, s nem volt sem győztese, sem vesztese.

A jó szomszéd kincset ér

Hány pontot szereznél egy családi bosszúhadjáratban? Eljuthatsz 10 pontig józan ésszel... de viking észjárással is! Melyik illik rád inkább? Viking vagy, vagy egészséges?

A szomszédod vén bolondnak nevezi az anyádat. Mit teszel?

1. Egyetértesz, és jót nevetsz a poénon.

1. válasz pontértéke:
józan ész: 10,
viking felfogás: 0

2. Soha többé nem állsz szóba vele.

2. válasz pontértéke:
józan ész: 8,
viking felfogás: 2

3. Egyetértesz vele... de megölöd a sértésért.

3. válasz pontértéke:
józan ész: 0, viking felfogás:10.

A szomszédod bátyja megöli az apádat bosszúból.*
Mit teszel?

a) Fájdalomdíjat igényelsz az apád haláláért cserébe, készpénzben.

a) válasz pontértéke:
józan ész: 2,
viking felfogás: 8

b) Összetrombitálod a családod, és megvívtok a szomszéd családjával.

b) válasz pontértéke:
józan ész: 1,
viking észjárás: 9

c) Tűzijátékot rendezel: felgyújtod a szomszédod házát, és választási lehetőséget ajánlasz neki: vagy bennég, vagy kijön, és lekaszabolod.**

c) válasz pontértéke:
józan ész: 0,
viking észjárás: 10

* Amikor eljött a bosszú ideje, a bosszúállók nem mindig a gyilkost büntették meg, gyakran a család legfontosabb tagjával végeztek... akinek pedig legtöbbször semmi köze nem volt az eredeti bűnhöz!

** Ha beházasodtál egy ilyen problémás családba, választhattál, hogy részt veszel a bosszúhadjáratban vagy nem. Egy viking nő, BergTóra a halált választotta. Az ellenségei felgyújtották a házát, hogy végezzenek a férjével, Njallal és a fiukkal. BergTórának felajánlották, hogy kijöhet, és nem esik bántódása. BergTóra kijött és így szólt: „Amikor Njalhoz kötöttem az életem, megesküdtem, hogy mindenben osztozunk." Ezzel visszasétált a házba és bennégett a férjével együtt.

Nem minden viking nő táplált ilyen meleg érzéseket szívében a férje iránt. Különösen akkor nem, ha a férjük zsarnokoskodott felettük! Njal legjobb barátja Gunnar volt, és az ő felesége egészen eltérő módon viselkedett hasonló helyzetben, vagyis amikor az ellenség bekopogott az ajtón...

Hallgerd naplója

A férjem, Gunnar nehéz eset volt. Bármilyen csetepaté támadt BergTórsvollban, ő biztosan ott kevert a kellős közepén. Verekedős volt, igazi bajkeverő. Egyszer – de csak egyszer – pofon vágott. Nem ütöttem vissza, de ami késik, nem múlik, nem igaz? Egy napon a tanács hároméves száműzetésre ítélte Gunnart. Ez azt jelentette, hogy vagy elhagyta Izlandot, vagy maradt, de a törvény nem akadályozta meg az ellenségeit abban, hogy megöljék. És nekem elhiheted, Gunnarnak akadt néhány ellensége! Elhatározta, hogy elhagyja Izlandot, de ekkor furcsa dolog történt. Amikor a part felé lovagolt, ahol a hajója horgonyzott, a lova megbokrosodott, és ledobta őt a hátáról. Ő feltápászkodott, és visszanézett szeretett tanyájára.

– Jól van! Maradok – mondta, és szépen hazaballagott. Még aznap éjjel körbevették a házat, nem is kevesen. Nos, még Gunnar sem képes egymaga felvenni a harcot száz emberrel. Ha azonban a házban marad, lenyilazhatja őket bentről. Ezt is tette, egészen addig, amíg az íja el nem pattant.

– Ennek vége – sóhajtott. – Halott ember vagyok.

– Micsoda szégyen – mondtam én.

Furcsán nézett rám. Kinyújtotta a karját, és belemarkolt a hajamba.

– Gyönyörű a hajad – mormolta.

– Köszönöm – feleltem. – nem éppen a te stílusod a bókolás.

– Valami eszembe jutott. A hajadból új húrt készíthetnék az íjra!

– Gondolod? – mosolyogtam.

– Igen – húzta elő a kését. – Levághatok belőle egy darabot?

– Emlékszel, amikor pofon vágtál? – kérdeztem.

– Miféle válasz ez? – kérdezett vissza.

– A nemet jelentő válaszok egyike! – vágtam az arcába.

– Nem kérlek még egyszer – mondta, majd kiment, hogy viking módra haljon meg. Becsületére legyen mondva, úgy halt meg. De mondanék még valamit – és ezt véssétek az agyatokba, ti, férfiak –, soha többé nem fog pofon vágni!

VIKING GYEREKEK

Panaszkodhatsz a rettenetes tanárokra és a még rettenetesebb szülőkre, de a viking gyerekek élete még a tiédnél is keményebbnek bizonyult. Először is, meglehetősen rövidre sikerült a gyermekkor. A fiúknak, mihelyt elég nagyok lettek hozzá, részt kellett venni a harcokban, a lányok pedig életük legnagyobb részét gazdálkodással és házimunkával töltötték. A viking rabszolgaréteg számára különösen elviselhetetlennek tűnt az élet.

Első számú lecke a gyerekeknek: Ne szüless rabszolgának!

Egy viking író így jellemzi a rabszolgákat:

Ráncos kezek, dagadt térdek,
Vaskos ujjak, őrült szempár,
Hajlott hát, nagy lábfej.
(Ismersz valakit, aki így néz ki?)

Nehéz út a temetőig

Egy rabszolga élete nem mondható túl vidámnak. Dolgoznia kellett a földeken, hogy megéljen, de dolgoznia kellett a gazdájának is, méghozzá ingyen! És milyen kemény munka volt ez!

Egy hímnemű rabszolgának kötelessége volt...

- falakat építeni
- trágyázni a földeket
- disznót és kecskét legeltetni
- tőzeget ásni a fűtéshez

Egy nőnemű rabszolga feladatai közé tartozott...

- ~~kukoricát~~ gabonát őrölni kézi erővel
- megfejni a teheneket és a kecskéket
- sajtot készíteni
- főzni
- mosni

A rabszolgák csak gazdájuk engedélyével házasodhattak, és sehová sem mehettek engedély nélkül. Viszont ha keményen dolgoztak, megvásárolhatták a szabadságukat. Ha felszabadultak, még a haláluk is jobb lehetett! A Dél-kelet-Norvégiában érvényes keresztény törvények szerint a temetőben az alábbiak szerint osztották szét a sírhelyeket:

- A szabad emberek, feleségük és gyermekeik kapták a legjobb helyeket: a templom mellett.
- Eztán jöttek a rabszolgák és a családjuk, messzebb a templomtól.
- Végül a partra vetett hullák következtek, feltéve, ha norvég stílusú volt a hajviseletük. Ha idegen származású volt, egyáltalán nem kaphatott helyet a temetőben.

Hallottad már?

Törvényellenesnek számított egy szabad embert rabszolgának szólítani, a legnagyobb szégyen pedig akkor érte az embert, ha egy rabszolgával vívott küzdelemben esett el.

Izlandi otthonok

A gyerekek és a nők több időt töltöttek otthon, mint a férfiak. Ez rendkívüli megterhelést jelentett, ha egy izlandi viking otthonról van szó... A vikingek tőzegből építették házaikat, hogy minél melegebb legyen. A falak vastagok voltak, és az egész ház egy kisebbfajta dombra hasonlított. A gyerekek a tetőkön játszottak, és elkergették onnan az állatokat, mert bizony előfordulhatott, hogy egy éhes tehén végső elkeseredésében felmászott a tetőre, és falatozni kezdett belőle. A házak légmentesen zártak voltak, amiben az volt a jó, hogy nem engedték be a hideget, viszont – és ez volt a rossz tulajdonságuk – nem engedték be a fényt sem, a tűzhely füstjét viszont bent tartották. Ha egy kis tehéntrágya került a tűzre, akkor mindössze két lehetőség közül választhattál: vagy kimész, és megfagysz, vagy bent maradsz, és megfulladsz! Ha fürödni támadt kedved, átugrottál a fürdőházba. Ez az elnevezés gyakorlatilag a mai szaunát takarja. Forró kövekre vizet öntöttek, s így gőzölődhettél. Az igazi felfrissülés érdekében megvesszőzhetted magad, majd kiszaladhattál meghemperegni a hóban... Ha ennyire azért nem voltál sportos, elmehettél valamelyik izlandi melegvizű forráshoz.

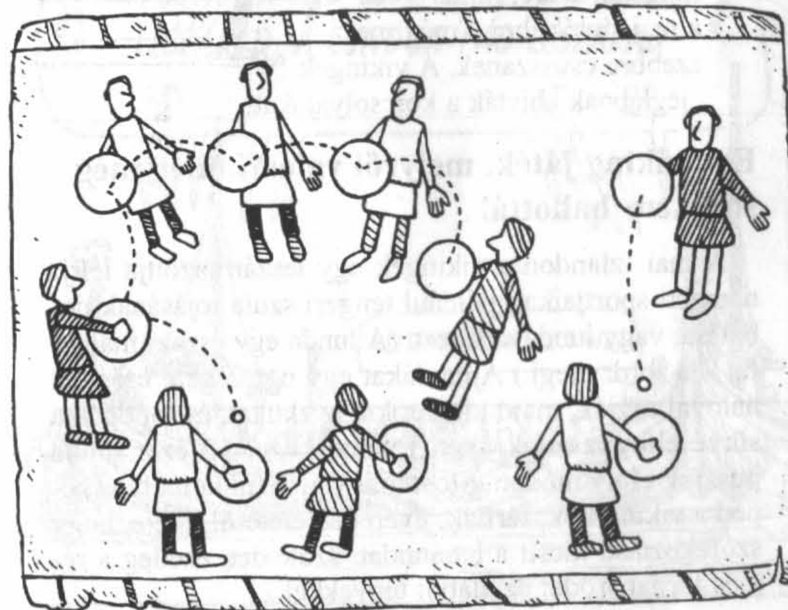

Viking játékok

Természetesen iskolák nem léteztek, a gyerekek a szüleikkel együtt dolgoztak, így lesték el, amit tudniuk kellett. Azért szerencsére maradt idő a játékra is. Ha kíváncsi vagy, mit játszottak a viking gyerekek, próbáld ki!

Pajzsjáték

1. Keress egy 40 cm átmérőjű, kör alakú falapot.
2. Ragassz vagy szögelj a hátoldalára egy fület, hogy megfoghasd, mint egy pajzsot. Minden játékosnak legyen egy pajzsa.
3. Készíts rongyokból egy teniszlabda méretű labdát.
4. Álljatok körbe, és passzoljátok egymásnak az ütőkkel a rongylabdát.
5. Ha versenyezni akartok, alakítsatok párokat. Az a pár győz, aki a leghosszabb ideig képes adogatni egymásnak a labdát, anélkül hogy az leesne.

- Más gyerekjátékoknál verseket kellett faragni. A felnőttek egy játéka, amelyet gyerekek is kipróbálhattak, sakkra hasonlított. És ahogy nálunk is az atlétika egyik száma a lövészet, a vikingek szikladarabokat dobáltak. Az lett a győztes, akinek a legmesszebb sikerült dobnia a követ.

- A vikingek korcsolyákat is készítettek, és azzal cikáztak a befagyott folyók jegén. A korcsolyák csontokból készültek, és használóik botok segítségével lökték magukat előre, mint a mai síelők, hogy még messzebbre csússzanak. A vikingek „jéglábnak" hívták a korcsolyájukat!

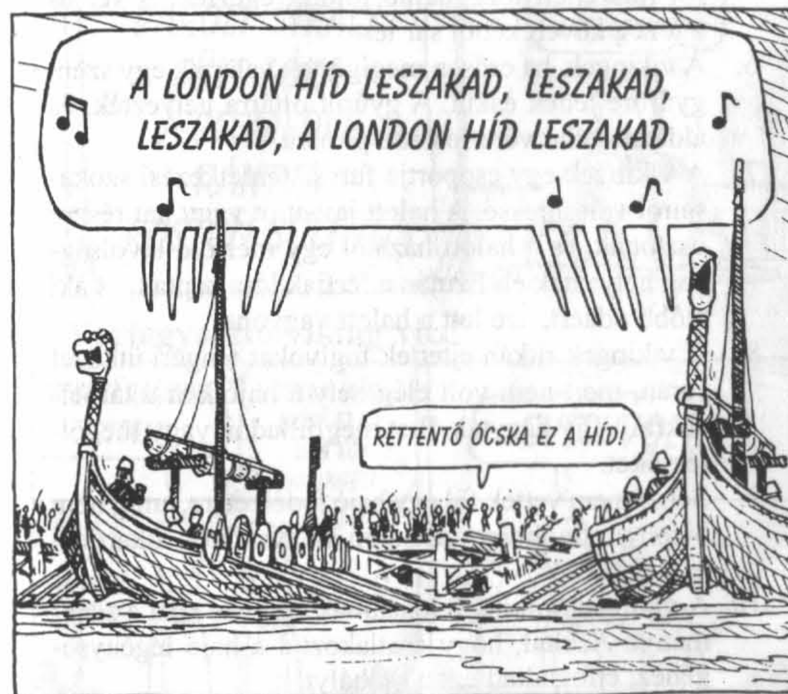

Egy viking játék, melyről valószínűleg még sohasem hallottál

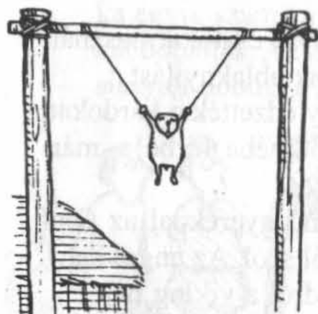
A mai Izlandon a vikingek egy leszármazottja leírja nemzeti sportjaikat, például tengeri szula tojásának dobálása, vagy lundavadászat. (A lunda egy északi madárfaj – a ford. megj.) A lundákat egy bot végére erősített hálóval fogják, majd kitekerik a nyakukat, és ropogósra sütve elfogyasztják őket. Évente közel 12 ezer lunda pusztul el ily módon. Most már van némi homályos képed a viking nők, férfiak, gyerekek életéről. Ideje, hogy szórakoztasd kicsit a barátaidat, szüleidet, esetleg a rémes töritanárodat az alábbi tényekkel...

Tíz dolog, amit nem tudtál eddig a vikingekről

1. A korai vikingek gombok helyet csatokat használtak, házaikon pedig nem vágtak ablaknyílást.
2. A viking fegyverkovácsok úgy edzették a kardokat, hogy hirtelen hideg vízbe – sőt, néha vérbe! – mártották őket.
3. „A London híd leszakad" című gyerekdal az Olaf által vezetett viking támadásról szól. Az angol katonák nyílzáport zúdítottak a hídról a viking hajókra, erre Olaf válaszul köteleket kötött a híd fa lábazata köré, a kötelek másik végét pedig a hajóihoz erősítette. Ezután a hajók teljes gőzzel megindultak előre... a London híd pedig leszakadt!

4. Ha áldozatot mutattál be az isteneknek, és minden szomszédodnak az orra alá akartad dörgölni, hogy milyen példásan követed a vallási utasításokat, egyszerűen csak a bejárattal szemközti póznára kellett akasztanod.

5. A viking harcosok a közeli barátaikkal „vértestvérekké" váltak: megvágták magukat, és hagyták összekeveredni a vérüket. A műveletet gyakran egy földről fölszedett tőzegdarab fölött végezték. A vér és a tőzeg keverékéből sár lett.
6. A vikingek, ha erősen megígértek valamit, egy szent gyűrűre tettek esküt. A gyűrűt oltárra helyezték, és áldozati állat vére festette pirosra.
7. A vikingek egy csoportja furcsa temetkezési szokásairól vált híressé. A halott javait öt vagy hat részre osztották, és a halott házától egy mérföld távolságban helyezték el. Ezután a férfiak lóra kaptak, és aki előbb odaért, azé lett a halott vagyona!
8. A vikingek ritkán ejtettek foglyokat tengeri ütközet során, mert nem volt elég hely a hajóikon a tárolásukra. Vagy hagyták őket megfulladni, vagy megölték őket.
9. Senkit nem vettek föl egy hajó fedélzetére, amíg nem bizonyította, hogy tud bánni az evezővel, a karddal és a baltával.
10. A vikingek mindig felosztották egymás közt a zsákmányt. Azáltal, hogy csatlakoztál a hajó legénységéhez, elfogadtad ezt a szabályt.

BORZALMAS VIKING HARAPNIVALÓK

Megkóstolnál egy főtt kígyót? Valószínűleg igen, ez ugyanis a kakukkfűvel és fokhagymával fűszerezett kolbásznak a fantáziadús viking neve. A nyár rövid volt, esős és hűvös, télen pedig októbertől februárig havazott. A gabonának nem volt ideje kifejlődni, és a szegényes aratás után nem teltek meg az éléskamrák. Úgyhogy a vikingek vagy éheztek, vagy elmentek vadászni.

Vérfagyasztó viking vicc

Néhány ehető viking étel

Bizonyos ételeket, például a sajtot vagy a füstölt húst, nem kellett főzni. A kenyeret és a húst nyárson, vagy egy forró kövekkel letakart gödörben sütötték. Előfordult, hogy vasüstben megfőzték. Az ételeket (a levest is) fatálakból fogyasztották, az italokat állatok, például rénszarvas szarvából készült csészékből itták. Evőeszközként az ujjaikat, a késüket és néha kiskanalakat használtak – a villát nem ismerték.

Viking halleves

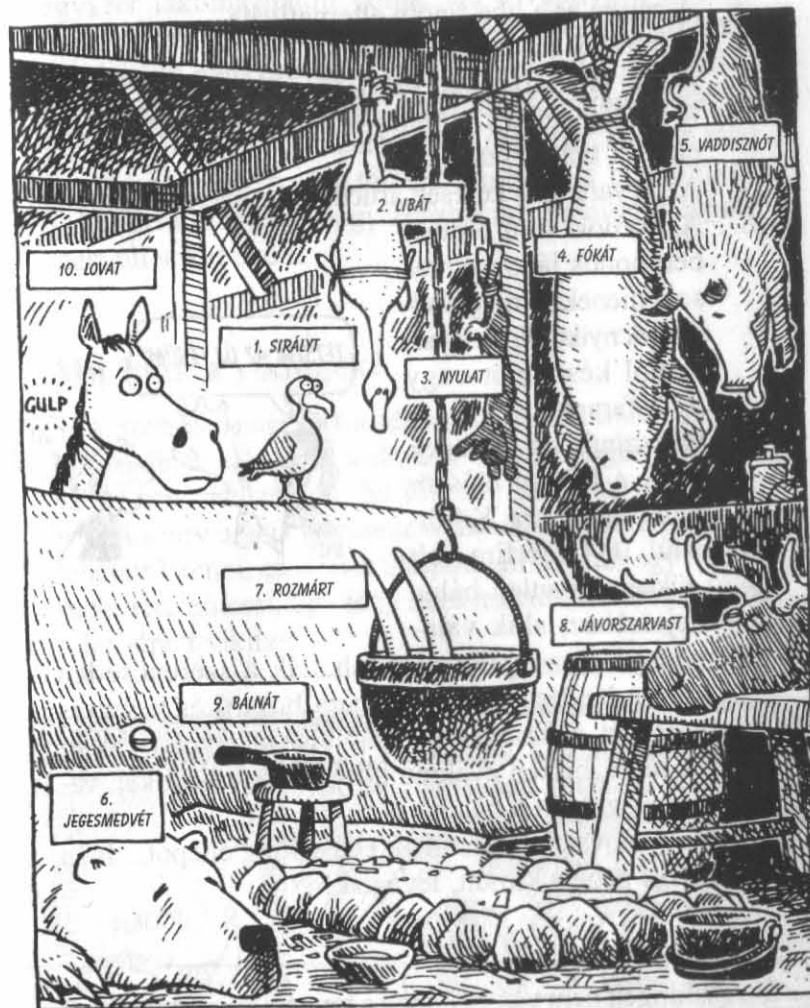
Hozzávalók: Egy nagyobb méretű hal feje, egy kisebb tőkehal, só, bors, liszt, tej.

Elkészítés:

1. Mosd meg a halfejet és a tőkehalat.
2. Tedd őket egy edénybe egy liter hideg vízzel.
3. Adj hozzá két teáskanál sót.
4. Forrald fel a vizet, és szedd le a habot a tetejéről.
5. Borsozd meg és főzd lassú tűzön 40 percig (enyhén forrhat).
6. Szűrd le, hogy ne maradjon benne szálka, majd öntsd vissza a levet és a haldarabokat a főzőedénybe.
7. Keverj össze két evőkanál lisztet egy csésze tejjel.
8. Add hozzá a leveshez a lisztes-tejes keveréket.
9. Forrald föl.
10. Kóstold meg, kell-e még bele só vagy bors.
11. Tálald melegen, kenyérrel.

Néhány kevésbé ehető viking étel

Igaz vagy hamis? A vikingek megették a...

Válasz: Mindegyik állatot megették – olvasd tovább a könyvet, hogy megtudd, miért!

1. Könnyen elejthető, s nagyon ízletes viking módra, pároltan elkészítve.
2. Minden részét felhasználták, a tollából ágyneműt készítettek.
3. A csirke és a liba finom alternatívája.
4. A bőréből ruhát készítettek.
5. A mai házisertés vad változata.
6. A húsát megették, a prémjéből ruhát készítettek vagy eladták más országokba.
7. Az agyara igen keresett árucikk volt szerte a világon.
8. A fjordok sűrű erdejében honos jávorszarvas sem menekült meg a vikingek nyilaitól. Az agancsából késnyelet vagy fésűt faragtak.

9. Valószínűleg a vikingek adták a fejüket először bálnavadászatra. Körülbelül 10-15 férfira volt szükség egyetlen bálna elejtéséhez, akik valamennyien szorgalmasan dobálták a szerencsétlen párát a lándzsáikkal. A bálnára hosszú és keserves halál várt, a vikingek számára viszont ő volt a tengerek réme, hiszen gyakran fölborította a hajóikat, vagyis rászolgált a halálra.
10. Még a lovak sem kerülték el a viking étlapot... ha a család gebéje kimúlt, levágták!

A vikingek nem vetették meg a tengeri moszatot sem... Walesben ma is fogyasztják, a japán éttermek pedig ínyenc csemegeként szolgálják fel. A kemény teleken a vikingek bármire ráfanyalodtak, amihez csak hozzájutottak, beleértve a rókát és a hollót is.

Egy viking, akivel nem szívesen teáznál

Harthacnut Anglia viking királyaként uralkodott 1040-től 1042-ig. Egészsége megóvása érdekében naponta egyszer lakomázhatott volna. Ha a vendégek később megéheztek, megehették volna a maradékokat. Azonban Harthacnut nem ezt tette. Amint a vendégek befejezték a falatozást, eltakarították az asztalról a maradékokat, és újabb lakoma vette kezdetét, majd még egy, később még egy. Naponta négyszer tömték degeszre a bendőjüket. Talán nem meglepő, hogy Harthacnut fiatalon meghalt, mert túl sokat evett.

Mit ittak a vikingek?

A sört és a mézsört a tehén szarvából itták. Ez már önmagában művészet volt, egy kis csöpögés könnyen szökőárrá változhatott, ha túl magasra emelték a szarvat! A szarv alakja jelentette a másik fő problémát: nem lehetett letenni, csak üres állapotban. Az italt egy hajtásra kellett lehúzni, úgyhogy nem mentek ritkaságszámba a becsípett vikingek.

Kenyér viking módra – avagy erős fogak előnyben!

Amikor kevés volt a táplálék, a viking asszonyok lisztből, borsóból és fenyőkéregből sütöttek kenyeret (magas rost- és C-vitamin tartalma miatt). Gondolom, sejted, hogy nem volt igazán jó az íze. Szörnyen nehéz és laktató volt, úgy érezte az ember, mintha sziklákat tömött volna a gyomrába... sokszor tényleg akadtak benne kisebb kavicsok! Szakértők a York melletti viking települések régészeti feltárása során homokot találtak a viking kenyérmaradványokban.

Viking poén

RÉMES VIKING TÖRTÉNETÍRÓK

Rengeteget tanultunk a vikingekről azoktól a történetíróktól, akik Britannia történelmét írták meg sok évvel ezelőtt. A gond csak az, hogy sokszor ezek a szerzők a személyes véleményüket közölték a témában, ami távolról sem azonos a valódi tényekkel.

Miket hordtak össze a vikingekről...

Közel 350 éve élünk ezen a drága földön, de még soha hasonló rémületes dolgok nem történtek velünk, mint amilyeneket most ettől a pogány fajtól kénytelenek vagyunk elszenvedni. Senki sem hitte, hogy valaha ilyen mérvű támadás ér minket a tenger felől.

Alcuin (Kr. u. 735-804)
– szerzetes és rossz vesztes

Hedeby városa (Dániában) híján van a gazdagságnak és egyéb földi javaknak. Az emberek legfőbb tápláléka a hal, mert abban bővelkedik a tenger. Ha egy gyermek megszületik, a tengerbe hajítják, hogy ne kelljen felnevelni. Soha borzasztóbb dolgot nem hallottam, mint az éneküket. Kétszer olyan dobhártyarepesztő, mint a kutyák vonyítása.

Al-Tartushi
– enyhén sznob arab kereskedő

... És miket hagytak ki!

A furore Normannorum libera nos Domine. (Az északiak dühétől ments meg, Uram, minket!)

Állítólag szegény angolok ezt énekelték, amikor remegve a templomaikba húzódtak. Majnem minden viking témájú könyv megemlíti a megfélemlített nép ezen könyörgését, az igazság azonban az, hogy erre mindeddig semmiféle bizonyítékot nem találtak. Valószínűleg csak a tanárok és a tudósok gondolták, hogy nyilván ezt mondták szegények remegő szájszéllel a támadások viharában.

Mi mindent tettek a vikingek...

Állítólag Canute (vagy Knut) király kiült a tengerpartra, és megpróbálta megakadályozni a dagály jöttét e szavakkal parancsolva rá a tengerre: „Parancsolom, hogy ne áraszd el a földemet és ne áztasd el urad ruháját és lábait!" A dagályt mindez nem hatotta meg, és jól nyakon öntötte a királyt. A történet igaz. A tanárok gyakran emlegetik, hogy milyen bolond is volt szegény Knut. Azt azonban nem teszik hozzá, hogy a történet folytatódott. Knut király szárazabb területre hátrált, és így szólt: „Tudja meg mindenki, hogy a királyok hatalma puszta szóbeszéd. Csupán egyvalaki mondhatja magát jogosan királynak, az Úr, akinek egyaránt engedelmeskedik az ég, a föld és a tenger!" Knut levette a fejéről aranykoronáját, és soha többé nem viselte. Soha többé nem ejtett ki ilyesféle mondatokat a száján, hogy „nézd, milyen hatalmas vagyok én", hanem ezt mondogatta: „Nézzétek, milyen gyengék vagyunk az Úristenhez képest."

MENJ VISSZA!

MI A CSUDA EZ?

A KIRÁLY BEBIZONYÍTJA, HOGY TE NEM PARANCSOLHATSZ A TENGERNEK.

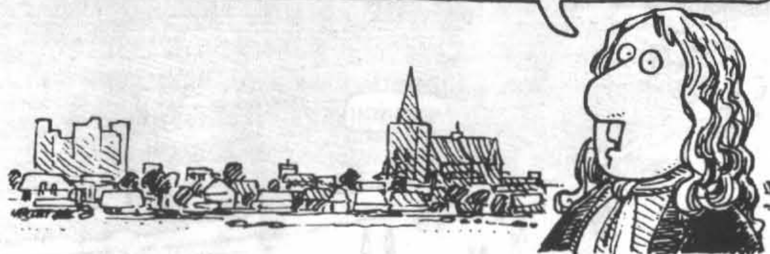
ÉS HOGY CSINÁLJA EZT?

PARANCSOL A TENGERNEK.

... És mi mindent nem tettek!

Samuel Pepys azt írja naplójában 1661. április 10-én, hogy elment...

„Rochesterbe, és megláttam a katedrálist, amelynek hatalmas kapui az ottaniak szerint, dánok bőrével voltak beborítva."

Állítólag erre a sorsra jutottak az elfogott hódítók: elevenen megnyúzták őket, és bőrükkel bevonták a templom kapuját. Azonban a Westminster apátság kapuján található „dán" bőrén végzett vizsgálatok azt mutatják, hogy egy tehén bőréről van szó!

Fejtörő

Igaz vagy hamis?

1. Volt egy szabály arra, hogy megállítsák az egymással harcoló vikingeket a hajókon.
2. Alfréd király szakállt viselt.
3. A viking férfiak és nők festették magukat.

4. Alfréd király felesége azt állította, hogy Ódin isten az egyik őse.
5. A viking Halfdan olyan megátalkodottnak bizonyult, hogy Isten büntetésül elborította az elméjét és olyan büdös szagot bocsátott rá, hogy senki sem bírt megmaradni mellette.
6. A viking hajók hossza megközelítette egy teniszpálya hosszát.
7. Egy viking hajó vitorlája beborítana egy teniszpályát.
8. A szászok szerint úgy nyerheted vissza a hangodat, hogy a nyelved alá teszed a kereszt jelét.
9. Alfréd azért nem építtetett kolostorokat, mert a vikingeknek ezek voltak a kedvenc célpontjaik.
10. A viking hajókon nem voltak ülések.

Válaszok: 1 igaz, 2 hamis, 3 igaz, 4 igaz, 5 igaz (Durham-i Simeon szerzetes szerint), 6 igaz, 7 hamis (3 vitorla borítana be egy teniszpályát), 8 igaz, 9 igaz, 10 igaz (az evezősök az utazóládákon ültek).

A SZÖRNYŰ SZÁSZOK

A vikingeket megvetően szörnyetegeknek bélyegezhetjük, de mentségükre legyen mondva, hogy kemény időkben éltek. A Brit Szigeteken élő ellenségeik, a szászok, nem sokban maradtak el mögöttük, ha kegyetlenkedésről volt szó. Legalább két angol herceg megölte a bátyját, hogy övé lehessen Anglia trónja: Harold Godwinsson és Ethelred. És akadtak még náluk borzalmasabbak is!

Hat hajmeresztő szász eset

1. Edmund király rettegett harcos hírében állt. Egy csatában ellenfelei egyike, Edric felmászott egy magaslatra, kezében egy levágott fejet lóbálva. „Adjátok meg magatokat! Ez a vezéretek, Edmund feje!", kiáltotta Edmund embereinek. Edmund őrjöngött. Letépte fejéről a sisakot, hogy megmutassa csapatának, még él, majd lándzsát dobott Edricre. Olyan erővel hajította el a fegyvert, hogy az visszapattant Edric pajzsáról, és két mögötte álló katonán is átfúródott!

2. Edric fia a lehető legundorítóbb módon végzett Edmunddal. Egy éjjel Edmund kiballagott a mellékhelyiségbe, ahol egy erre a célra rendszeresített gödör tátongott. A sötétben nem vette észre Edric fiát, aki a gödörben rejtőzött. A király letottyant az ülőkére, és ekkor érték a halálos tőrszúrások... alulról!

A viking Knut királyt nem szórakoztatta az eset. Amikor Edric beszámolt neki arról, hogy leszámolt a vikingek legnagyobb ellenségével, megígérte, hogy megjutalmazza őt: „Magasabb helyre kerülsz, mint bármelyik angol nemes!" Így is történt. Levágta Edric fejét, és felrakta a Tower of London legmagasabb épületének tetejére!

3. Godwin grófot száműzték Angliából, mert megtagadta az engedelmességet Edward királytól. Egy évvel később a gróf visszatért, és családiasan együtt vacsorázott a királlyal. Megpróbált érdekesnek tűnni, ezért így szólt: „Állítólag megöltem a bátyádat. Ha ez igaz, fojtson meg Isten ezzel a kenyérdarabbal!" Egy perccel később már halott is volt. Megfulladt a kenyérdarab miatt!

4. A szászok keresztények voltak, és ha legyőzték a vikingeket, őket is megtérítették. Akkoriban azonban a kereszténység sem volt gyerekjáték! A Kr. u. X. század elején VI. Istvánt választották pápává, a római katolikus egyház fejévé. Első dolga volt az előző pápát, Formosust beperelni becstelenségért és boszorkányságért. Formosus bűnösnek találtatott, mert nem válaszolt a kérdésre: bűnösnek érzi-e magát. Szegény azért nem méltatta válaszra a kérdezőt, mert akkoriban már halott volt. VI. István kiásatta a holttestét, és a pápai udvarba hozatta. A bűnös hullát a Tiberisbe dobták. (Talán felvidít, hogy az undok VI. István nem sokkal később elhalálozott: bebörtönözték, majd a cellájában megfojtották.) Nos, ők hívták a vikingeket barbároknak!

5. Kr. u. 793-ban a vikingek megtámadták Anglia északkeleti partvidékét és kolostorait. Ezután azonban 40

évig színüket sem látták! Miért? Az igazság túl szörnyű ahhoz, hogy egy tankönyvben leírják, mi azonban eláruljuk neked! A 793-as támadás után a vikingek visszatértek, hogy lerohanják a Jarrow kolostort a Tyne folyónál. A rossz időjárás miatt a tervezettnél később tudtak csak partra szállni. Amikor végre sikerült, felfegyverzett és harcra kész helyi lakosokkal találták magukat szemben, akik nem haboztak a támadással. Magát a viking királyt is elfogták, és halálra kínozták. Véres maradványait visszaküldték Dániába, mintegy figyelmeztetésképpen, hogy mi vár rájuk, ha újra támadnának! Úgyhogy a vikingek 40 évig hanyagolták Angliát... helyette Írországot dúlták fel!

6. A szászok nem kedvelték az Athelneyben szolgáló John apátot, bár maga Alfréd király helyezte őt erre a posztra. John apát germán származású volt, és igen nyersen beszélt a templomait látogató hívekkel. A helyiek megelégelték ezt a hangnemet, és elhatározták, hogy megölik, majd a testét egy nő házában rejtik el. (Azt a látszatot akarták kelteni, mintha éppen a nőnél járt volna, amikor végzett vele a féltékeny szerető.) A terv azonban meghiúsult. Az apát nem hagyta magát. Megsérült a feje, de kiáltozására segítség érkezett, így megmenekült.

Edmund szörnyű vége

Ha Edmund király szolgálólányai tudtak volna írni, és egyikük naplót vezetett volna, talán így számolt volna be az eseményekről...

Ethel naplója *946. május 27.*

Kedves naplóm!

Hát megtörtént, ezt az undorító munkát kell végeznem. Anyám akarta, hogy a király szolgálója legyek.

– Nagy tisztesség! Holnap kezdesz – mondta.

– Ez az Edmund rettenetes szoknyavadász hírében áll! – próbálkoztam. – Mindenki ismeri a történetet az apácáról.

– Wulfhildáról? – kérdezte az anyám.

– Igen. Hampshire-be vitette, egy kolostorba, hogy megismerkedhessen vele! – mondtam.

– De nem tette – érvelt anyám.

– Csak azért, mert a lány lemászott a szennyvízcsatornába, hogy megmeneküljön előle! Nem akarok a szennyvízcsatornába bújni előle! – nyafogtam.

Anyám felsóhajtott:

– Edmund király csak a csinos lányokat hajkurássza, úgyhogy megnyugodhatsz.

– Köszönöm szépen! – sziszegtem.

Anyám részletesen elmagyarázta, mit hogyan kell majd csinálnom. Figyelmeztetett, hogy ne köpködjek és ne káromkodjak. De a mocsokról nem beszélt!

Mindenütt szétdobált csontok, a lakomák maradványai... Ezt mind nekem kell feltakarítani! Ezenkívül teljesíteni a heves vérmérsékletű király minden parancsát. A múlt éjjel azonban mindez véget ért. Véget ért a király élete és én is befejeztem ezt az undorító munkát! Mindenütt csak vér, az egész teremben! Az elején minden rendben ment, már ahogyan ezek a bulik általában zajlani szoktak. Szent Augustinust ünnepelték, de a szent ünnepe természetesen csak ürügyként szolgált egy jó kis tivornyához. Egész éjjel talpon voltam, de nem nagyon bántam. Állandóan a jóképű legények poharát töltögettem mézsörrel. Volt azonban egy fickó, aki első látásra ellenszenvesnek tűnt. Piszkos haj takarta alacsony homlokát, s a tekintetével ölni lehetett volna. A király hirtelen felé fordult, talpra ugrott, és felüvöltött:

– Leofa!

A ronda alak felállt és elvigyorodott:

– Én volnék!

– Hat évre száműztelek tolvajlásért! – kiáltotta a király és előrerontott. Hajánál fogva megragadta Leofát, fogalmam sincs, hogy volt képes hozzáérni ahhoz a mocskos, zsíros hajcsomóhoz. Szóval megragadta, és a földre dobta a tolvajt. Ekkorra már mindenki összegyűlt körülöttük félkörben, és biztatni kezdte őket, ahogy az már ilyenkor szokás: „Ne hagyd magad, Eddie!", „Húzzon be neki egyet, felség!". Így birkóztak a padlón, amikor a királyból rettenetes üvöltés szakadt ki. Felugrott, majd visszazuhant. Rögtön tudtam, hogy valami nagy baj történt. Nem volt nehéz megállapítani, hiszen a király mellkasából egy hosszú tőr állt ki. A tömeg felhördült. Én

a magam részéről csak arra tudtam gondolni, hogy mennyi munkánk lesz a reggeli takarításkor.

Valaki felordított: „Ez csalás! Nem sportszerű birkózás közben tőrt használni!" Egy másik ezt mondogatta: „A király halott... ebből még baj lesz, én mondom nektek!" Aztán egy férfi mögöttem felüvöltött: „Ez gyilkosság! Kapjátok el, fiúk!" A továbbiakat a saját szememmel láttam, erre hajlandó vagyok akár meg is esküdni. Senki sem használt fegyvert Leofa ellen, mégis egy szempillantás alatt széttépték. Szó szerint darabokra szaggatták. Undorító, de gyors halála volt. És legalább annyi mocsokkal járt, mint a királyé. A király testét természetesen ünnepélyes pompával eltemették, szem nem maradt szárazon. De vajon ki kapta a megtisztelő feladatot, hogy a temérdek vért és emberi maradványokat eltakarítsa? Hát persze, hogy én. Nos, ekkor éreztem úgy, hogy elég. Lehet, hogy nagy tisztesség a királyt szolgálni, de ha a munka azt jelenti, hogy hulladarabokat kell összesöpörnöm, akkor már itt sem vagyok.

Szent Dunstan előre látta Edmund meggyilkolását. Látomása támadt, az ördög táncolt előtte. Kár, hogy nem említette Edmundnak: felvehette volna a késálló mellényét. Minden rosszban van valami jó: a Wessexben élő apácák kicsit nagyobb biztonságban érezték magukat Edmund halála után! Az ifjú Wulfhildát később még szentté is avatták.

A SZÁSZOK ALKONYA

A Sötét Korszakban élni embert próbáló feladat volt a szászok számára. Súlyosabb problémáik is akadtak, mint holmi viking támadások...

Tedd próbára a barátaidat

1. Szent Dunstan úton volt a haldokló Eadred királyhoz, amikor egy angyal tűnt fel előtte, és bejelentette, hogy a király békében megtért a mennyországba. Mit tett Dunstan lova?

a) Megtanult beszélni, és ezt mondta: „Ugye, nem mondod komolyan?"

b) Megbokrosodott, és ledobta a hátáról Dunstant.

c) Holtan esett össze a nagydarab angyal láttán.

2. A Hastings melletti csatát részletesen megörökítette a Bayeuxben őrzött falikárpit. De hogyan is készült pontosan ez a bayeuxi szőnyeg?

a) A képet ráfestették az anyagra.

b) A képet beleszőtték az anyagba.

c) A képet ráhímezték az anyagra.

3. Ethelred királyt csecsemőkorában elvitték a templomba megkeresztelni. Szent Dunstan tartotta a keresztelővizet tartalmazó kőedény fölé a babát, majd hirtelen így szólt: „Ez rossz jel! Ha a bébi felnövekedvén uralkodni fog, az sok szász halálát fogja jelenteni." Mi lehetett ez a rossz jel?

a) Villám csapott a templomba.

b) A kis Ethelred az egész szertartás alatt torkaszakadtából bömbölt.

c) A kisbaba belepisilt a szenteltvíztartóba.

4. A viking Knut királyt fia, Harold követte a trónon. Egy szász herceg, Alfréd Angliába jött, hogy meglátogassa az anyját. Harold király aggódott, hogy Alfréd, barátai segítségével megpróbálja majd megszerezni tőle a trónt, ezért lépéseket tett ennek elkerülése érdekében. Melyek voltak ezek a lépések?

a) Láncra verette Alfréd barátait.
b) Eladta rabszolgának Alfréd barátait.
c) Megskalpolta őket.

5. Mit tett Harold magával Alfréddel?

a) Kiszúratta a szemeit.
b) Megígértette vele, hogy nem szít lázadást.
c) Pénzt adott neki, hogy minél hamarabb tűnjön el.

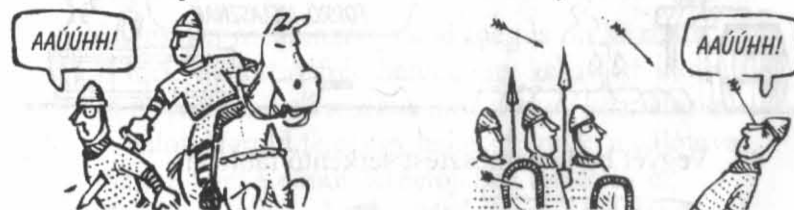
6. Harold 1040-ben bekövetkezett halála után féltestvére, a még nála is szörnyűbb Harthacnut lett a király. Mi volt az első intézkedése királyként?

a) Szobrot állíttatott drága halott bátyjának, Haroldnak az emlékére.
b) Kiásatta Harold testét, és egy különleges módon épült templomba helyeztette.
c) Kiásatta Harold testét, levágta a fejét, és bedobta a Temzébe.

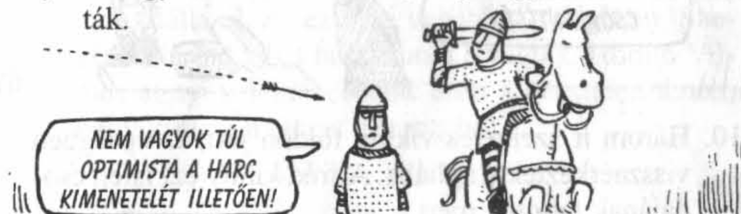
7. Harold Godwinsson király a hastingsi csatában vesztette életét 1066-ban. Hogyan halt meg?

a) Egy lovag leszúrta a kardjával.

b) Kilőtték az egyik szemét nyíllal.

c) Az egyik szemét kilőtték, majd egy karddal leszúrták.

8. Alfréd királyt a Hyde Apátságban temették el. Amikor azonban VIII. Henrik eltörölte az apátságokat, Alfréd csontjait kiásták, és átmenetleg a winchesteri katedrálisba helyezték. Hol nyugszanak ma a csontok?

a) Más halott szászok csontjaival keveredtek össze.
b) Saját sírjában.
c) Elhamvasztották őket, és a hamvakat szétszórták az edingtoni csatamezőn.

9. Milyen gyógymódot írna elő egy szász orvostudor gyomorbántalmakra?

a) Igyál kutyavérrel kevert macskatejet.

b) Délig ne egyél semmit, majd végy egy forró fürdőt, és igyál meleg vízzel kevert melaszt.

c) Vegyél be két emésztést serkentő tablettát.

10. Három ír szerzetes viking földön járt, és épségben visszaérkeztek Angliába. Alfréd király ezt Isten csodájának tartotta, mert...

a) ... egy vesszőből font csónakkal indultak útnak, nem volt élelmük, nem voltak evezőseik, sőt, még kormánylapátjuk sem.

b) ...a dagály tetőpontján átsétáltak az Ír-tengeren.

c) ... elkötöttek egy viking hajót, és átkeltek vele az Ír-tengeren.

Válaszok: 1c, 2c, 3c, 4a, b és c, 5a, 6c, 7c, 8a, 9b, 10a.

Íme, az indoklás!

1c: Ezek után, mire Dunstan visszaért a palotába, Eadred király már holtan feküdt! Abban a pillanatban sóhajtott utolsót, amikor az angyal megjelent. (Egyébként, ha a ló nem makrancoskodott volna, Dunstan megmenthette volna a király életét.)

2c: A híres textilmunka egy 50 cm széles, 40 méter hosszú hímzett lenvászon, amely képregényre emlékeztető stílusban meséli el a történetet.

3c: Az biztos, hogy Ethelred nem hozott szerencsét a szászoknak királyként. Nem is beszélve a következő megkeresztelendő babáról!

4a, b és c:
Egyeseket megkínzott, majd meg is ölt közülük.

5a: A megvakított Alfréd herceg egy kolostorba került, és élete hátralévő részét a szerzetesek közt élte le.

6c: A halott Harold fejét egy halász fogta ki a hálójával, majd a fejet a dánok temetőjében temették el.

7c: Henry of Huntingdon így írja le Harold halálát. Egyesek szerint a bayeux-i szőnyegen az látszik, hogy egy nyíl találta el, de ez nem vehető ki világosan. Szegény Harold lábát halála után levágták. Hódító Vilmos annyira felháborodott ezen a becstelen tetten, hogy kirúgta a tettest a seregéből.

A wessexi boszorkány

A XIX. és a XX. században több királynő uralkodott Angliában, mint király. A viking fennhatóságú Anglia 300 évében azonban mindössze egyetlen királynőről tudunk. A szászok szerint ennek az az oka, hogy ez a bizonyos királynő annyira nem vált be, hogy soha többé nem akartak másikat. Ha egy költő akkoriban vette volna a bátorságot, hogy megírja a félelmetes történetet, talán így hangzott volna:

Eadburgh királynő és Beothric
Beothric király nőül vette Eadburghot,
Egy púpos és gonosz vén varjút.
A királynak volt egy barátja, kit forró hévvel kedvelt,
Olyannyira, hogy Eadburgh döntött: „Mennie kell!”

A király tiltakozott, Eadburgh nem tágított,
Tehát titokban megmérgezte a barátot.
Ugyanezt szánta a királynak,
Mérget adott az urának.

A szászok elűzték a gonosz banyát,
De ő azért kiürítette még a kincstárt.
Átkelt a tengeren egy másik királyhoz,
Már tervezte is az újabb házasságot.

A király így szólt: „Választhatsz:
Engem akarsz, vagy a fiamat?”
Ő a fiút választotta,
S ez a királyt bosszantotta.

Kolostorba dugták gyorsan,
Hol szent apácák éltek sokan.
E nőkkel sem jött ki,
Páros lábbal rúgták ki.

Egy szolgával bolyongott,
Folyton az utcán koldult.
Így érte a csúfos vég,
De megérdemelte rég!

CSEMEGÉK ALFRÉD KIRÁLYRÓL

Alfréd király mindig győzött,
Isten előtt sem volt bűnös.
Számos könyvet összeírt,
Főzni viszont sosem bírt,
Úgyhogy ne kérd rajta számon a vacsorát!

Alfréd az egyetlen király Anglia történetében, akit a „Nagy" jelzővel tüntettek ki. Ezt azzal érdemelte ki, hogy a viking támadások idején az általa vezetett ellenállás meg tudta tartani legalább az ország felét.

Mint sok más akkoriban élt híresség életrajza, az övé is az igazság és a mendemondák keveréke. A dolog érdekessége az, hogy a pletykák jó része egy Asser nevű szerzetestől származik, aki viszont magától Alfrédtól szerezte be információit. Úgy látszik, Alfréd szívesen füllentett, hogy hatalmas hősnek tüntesse fel magát.

Történetek Nagy Alfrédról

Hány történet tűnik hihetőnek a számodra az alábbiak közül?

1. sztori: Alfréd, a furfangos

Alfréd már ötévesen sem ment a szomszédba egy kis turpisságért. A mamája azt ígérte a fiainak, hogy amelyikük először el tudja olvasni a könyvét, annak adja ajándékba. A kis Alf felolvastatta magának a könyvet egy tanárral, kívülről megtanulta, majd a mamája elé állt, és elfújta az egészet elejétől a végéig.

Tények: Ez az anekdota Assertől való. Egy másik helyen Asser megemlíti, hogy Alfréd tizenkét éves koráig nem tudott olvasni, sőt, esetleg még később sem.

2. sztori: Alfréd, a kém

Később is szívesen alkalmazott kisebb-nagyobb cseleket. Egyszer vándorénekesnek öltözött, besurrant a vikingek táborába, és kihallgatta a terveiket. Néhány nappal később visszatért a szász táborba, és a friss információk alapján legyőzte a vikingeket.

Tények: Ezt a történetet legelőször Alfréd halála után 500 évvel vetették papírra. Vajon egy király valóban képes ilyen módon kockára tenni az életét? A vikingek ugyan valószínűleg nem ismerték volna fel szegek ugyan valószínűleg nem ismerték volna fel szegény lélekmélyében a királyt, de szász kémként nyugodt lélekkel kivégezhették volna!

3. sztori: Alfréd, a szellemek barátja

Alfréd nem habozott igénybe venni a természetfeletti erők segítségét sem, ha úgy adódott. A szászok azt állítják, hogy egy ízben megjelent előtte Szent Cuthbert szelleme, és részletesen elmagyarázta neki, hogyan győzheti le a vikingeket! Halála után Alfrédet a Hyde Apátságban temették el, majd átvitték a winchesteri katedrálisba. A szerzetesek szerint viszont a szelleme ragaszkodott a Hyde Apátsághoz, és azóta is ott kísért!

Tények: Asser szerint Szent Neot szelleme jelent meg előtte, de könnyen lehet, hogy Asser ezzel csak a délangliai szent nagyságát akarta alátámasztani. A Szent Cuthbertet említő történet egy északi szerzetestől származik... lehet, hogy ő pedig az északi szent hatalmát akarta illusztrálni!

4. sztori: Alfréd, a feltaláló 1.

Alfrédnek tulajdonítják az óra feltalálását! Szüksége volt az idő mérésére, mert a napjai felét s az éjszakákat imádsággal töltötte. A napórák viszont egyáltalán nem megbízhatóak borult időben, éjjel pedig szóba sem jöhetnek. Alfréd első megközelítésként gyertyákba karcolt mértéket (természetesen inchben), és lemérte, mennyi idő alatt égnek le. A huzatos templomban azonban a gyertyákat elfújta a szél. Így hát...

5. sztori: Alfréd, a feltaláló 2.

Alfréd feltalálta a lámpát! Az üveget ugyan még nem ismerték, de az okos Alfréd hajszálvékonyra csiszolt egy ökörszarvat, amelyen tisztán át lehetett látni.

Tények: Mindkét történet Asser tollából való.

6. sztori: Alfréd, a feltaláló 3.

Alfréd a haditengerészet szülőatyja. Az az ötlete támadt, hogy a vikingeket a tengeren kellene megtámadni, mielőtt még partot érnének. A tengeren beszorítják őket a hajóikba, és képtelenek egyszerre evezni is és harcolni is. A dolog működött!

Tények: Az igazság az, hogy már Alfréd apja és nagyapja is a tengeren támadta meg a vikingeket 851-ben, a kenti partok közelében.

7. sztori: Alfréd, a hitbuzgó

Azon kívül, hogy éjjel-nappal imádkozott, Alfréd még pénzt is küldött adományként a római pápának.

883-ban Marinus pápa ajándékkal viszonozta buzgalmát: egy fadarabot küldött neki, amely állítólag Krisztus keresztfájából való volt.

Tények: Marinus halála után Formosus, a következő pápa elherdálta az egyház vagyonát, megmérgezte a bátyját és annak feleségét. Alfréd beszüntette az adományok küldését!

8. sztori: Alfréd, az alázatos

Egy viking támadás során kivételesen nem állt jól Alfréd szénája, ezért elrejtőzött az erdőben. Az erdész felesége megkérte, hogy ügyeljen a tortájára, nehogy megégjen a sütőben. Alfréd azonban annyira belemerült az íja javítgatásába, hogy a süti bizony szénné égett. Az asszony magából kikelve jól lehordta Alfrédet, aki nem vágott vissza, hogy „Nem beszélhetsz így velem, én vagyok a király!", hanem egyszerűen csak ennyit mondott: „Sajnálom."

Tények: A történetet először az események után 400 évvel írták le. Újabb 400 év telt el, mire a canterburyi érsek lemásoltatta Asser könyvét... és belecsempészte az odaégett sütemény esetét! A későbbi történetírók már ezzel együtt másolták a könyvet, igaznak feltételezve a dolgot, hiszen maga Asser írta le!

Végső következtetés:

Ne higgy el mindent válogatás nélkül, amit olvasol!

Ítélkezz önmagad fölött

Alfréd király összegyűjtötte és egységes törvénykönyvvé szervezte az összes ősi szász törvényt. Ezek között akadt igazságos rendelkezés éppúgy, mint badarság. Például négy módon lehetett valakiről kideríteni, hogy bűnös-e vagy sem. E módszereket istenítéleteknek hívták. Ha sikeresen átvészelted őket, ártatlan vagy; ha nem, mindennek tetejébe még büntetés is várt rád. Képzeld el, hogy szörnyű bűnnel vádolnak: valaki kiszúrta a tanárod kocsijának a gumijait, és minden nyom hozzád vezet.

– Nem én tettem! – kiáltod kétségbeesetten.

– Szerintem pedig igen! – üvölt rád a leeresztett gumijú tanár lila fejjel.

– Vesd alá magad egy istenítéletnek, ha nem, máris beismerted a bűnösségedet!

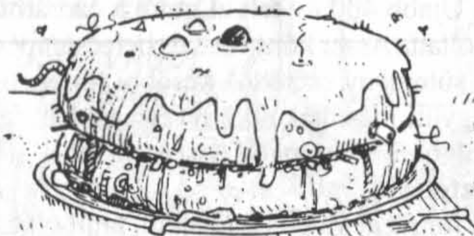
Válassz istenítéletet

1. Süteménypróba

Sütnek neked egy kifejezetten erre a célra kifejlesztett süteményt. Esküdj:

Ezután fogyaszd el a tésztát. Ha bűnös vagy, a süti könyörtelenül megfojt, ha nem, életben maradsz.

2. Vízpróba

Összekötözik a kezedet és a lábadat, majd a tested köré is tekernek egy kötelet. Így, kötözött sonkaként behajítanak egy tóba. Ha elsüllyedsz, ártatlan vagy... és ha egy kicsit is szerencséd van, kihalásznak, mielőtt még megfulladnál. Ha lebegsz a víz tetején, akkor bizony bűnös vagy. Kihúznak, és elnyered méltó büntetésed. (Ezt a kelekótya tesztet még a XVII. században is alkalmazták, hogy kiderítsék a vádlottról, hogy boszorkány-e vagy sem.)

3. Forró vizes próba

Dugd be a csupasz karodat egy katlan forró vízbe, és halássz ki az edény aljáról egy követ. Ezután bekötik a karodat három napra. A három nap elteltével leveszik a kötést. Ha a seb begyógyult, ártatlan vagy, ha még gennyes, napnál is világosabb, hogy bűnös vagy, és meg is kapod a büntetésed.

4. Tüzes vas próba

Izzó vassal a kezedben kell megtenned egy bizonyos távolságot, majd három napra bekötik a kezedet. Ha meggyógyul: ártatlan vagy, ha nem: bűnös.

(Én a magam részéről a süteménypróbát választanám, nincs igazam?)

Alfréd törvényei azon alapultak, hogy senkinek sem kell akarata ellenére megtennie semmit. Az általa kiszabott büntetések is meglehetősen ésszerűnek tűntek... azonban a vikingek hamar megtapasztalták a saját bőrükön, hogy a tengeri támadókkal szemben nem ismer irgalmat. 896 nyarán Alfréd hadiflottája foglyul ejtett egy csomó vikinget. Winchesterbe vitték és kalózkodás bűnéért felakasztották őket. Ezek után a királynak jóval kevesebb problémája akadt a viking kalandorokkal! A szász bírák világosan megfogalmazták, melyik bűn milyen büntetést érdemel.

Keresd meg a bűnhöz a büntetést!

1. A boszorkányság (vagyis az ördöggel való cimborálás) bűnének büntetése:
   a) Kopaszra borotválják a fejed.
   b) Az év minden napján templomba kell menned.
   c) Halál.
2. Az urad elleni összeesküvés szervezésének a büntetése:
   a) A homlokodra tetoválják az „áruló" szót.
   b) Halál.
   c) Levágják a lábujjaidat.

3. Egy kaptár méh ellopásának a büntetése:
   a) Bírság.
   b) Leöntenek mézzel, majd halálra szurkáltatnak a méhekkel.
   c) Leöntenek mézzel, majd belöknek egy medve barlangjába.

4. A gondatlanságból elkövetett emberölés – ha például az általad kivágott fa rádől valakire – büntetése:
a) Felkötnek a fára.
b) A fából rakott máglyán égetnek el.
c) A halott ember családjának kell ajándékoznod a fát.

5. Ha a kutyád halálra marcangol valakit, a büntetés:
a) Ha először fordul elő, 6 shilling bírságot fizetsz, ha másodszor, 12 shillinget, ha harmadszor, 30 shillinget.
b) Kivégzik a kutya tulajdonosát.
c) Kivégzik a kutyát.
6. A rágalmazás büntetése:
a) Térden csúszva kell elmenned a megrágalmazott személy házáig, és bocsánatot kell kérned tőle.
b) Bűnbánó levelet kell írnod, és kitűzni a templom kapujára.
c) Kivágják a nyelvedet.
7. Ha megversz egy szabad embert, megvakítod, vagy levágod a haját, a bírság összege:
a) 10 shilling, 20 shilling és 6 shilling.

b) 20, 6 és 10 shilling.
c) 6, 10 és 20 shilling.
8. Ha véletlenül a lándzsáddal megsebesítettél valakit, mitől függött a bírság összege?
a) A lándzsa és a test által bezárt szögtől.
b) A lándzsa befúródásának a mélységétől.
c) Attól, hogy mennyi vért vesztett az áldozat.

9. A gyilkosság büntetése:
a) Akasztás.
b) A halott rokonai számára bírság fizetése.
c) Húsz év börtön.
10. A nők elleni erőszak bírságának összege igen változó volt, attól függött, mennyire fontos személyiség volt az illető nő. Az apácák ellen elkövetett támadás bírsága általában...
a) Ugyanannyi volt, mint egy átlagos nő esetében.
b) Ennek a fele.
c) Ennek a duplája.

Válaszok: 1c, 2b, 3a, 4c, 5a, 6c, 7b (Ez így igaz! Valamilyen okból fogva súlyosabbnak számított megverni valakit vagy levágni a haját, mint megvakítani!), 8a (A bíró a lándzsa szögéből remélte kideríteni, hogy mennyire volt szándékos a támadás.), 9b (Az áldozat rokonainak fizetendő pénzt hívták vérpénznek vagy fájdalomdíjnak. Börtönök csak a királyi kastélyokban voltak.), 10c.

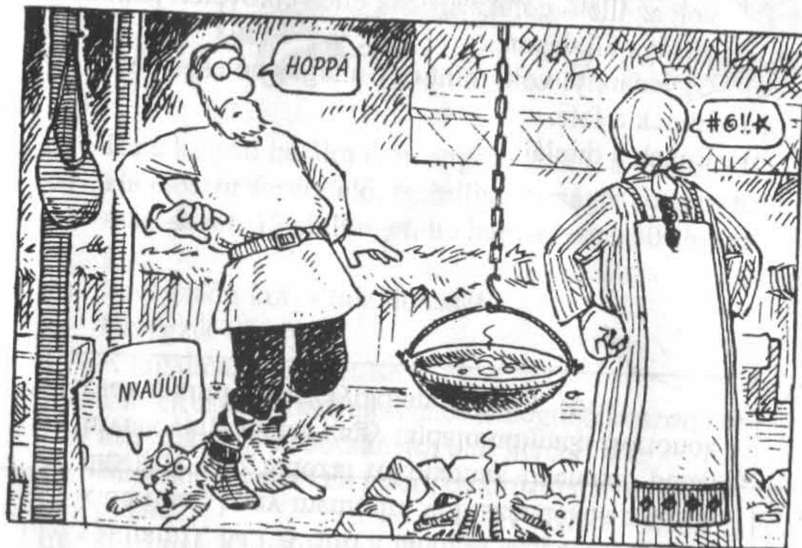
Rémes viking törvények

Ha nem tetszettek meg Alfréd törvényei, átruccanhatsz a dán Angliába is, és élhetsz az ő törvényeik szerint. Ne számíts több elnézésre, mint amennyit az angoloknál találtál!

Dán bíráskodás 1: A megbánás mértéke 60 birka

Eyjolf meglehetősen kétbalkezes volt. Megkockáztathatjuk, hogy ő volt a legügyefogyottabb viking a városban. Megbotlott a földön szunyókáló kutyákban, a lábára ejtette a kardját, és a nadrágjára öntötte a sörét.

– Nézd meg, már megint mit műveltél! A szerencsétlenséged okozza majd a halálodat! – sopánkodott Tóra, a felesége, amikor férjeura rálépett egy macskára.

– Kimegyek, megnézem a lovak küzdelmét – mormogta Eyjolf, és felkapta a kardját... sajnos a pengéjénél fogva meg azt.

– Aúúhh! – kiáltotta.

– Már megint mit csinálsz! Hagyd itthon, mert a végén még kárt teszel valakiben – sóhajtotta Tóra.

– Egy viking kard nélkül... – kezdte a férje.

– ... olyan, mint egy aggyal rendelkező viking. Nagyon ritka – hajolt vissza a leves fölé az asszony.

Eyjolf feltépte az ajtót, s az kiszakadt a tokjából.

– Már megint mit tettél! Legközelebb használd a kilincset – fogta a fejét szegény Tóra.

A férfi zavartalanul kijutott az utcára, és sikeresen elsétált a látványosság helyszínéig. Túl szép volt, hogy igaz legyen. A küzdelem izgalmasnak bizonyult. A lovak patája nyomán porzott a föld, a közönség üvöltött.

– Minden pénzemet a feketére! – ordította Eyjolf, amikor a csődör hátsó lábaira ereszkedett, az elülsőkkel pedig előrerúgott. – Öld meg! – kiáltotta Eyjolf.

Lábaival önkéntelenül utánozta a ló mozdulatát, és telibe találta a Kegyetlen Bjarnit.

– Hopp! Bocs! – dadogta Eyjolf. – Már megint mit műveltem! Véletlen volt!

Bjarni megsérült szemét lehunyta, a másikkal pedig fenyegető pillantást vetett Eyjolfra.

– Ugye tudod, hogy ez mit jelent, Eyjolf!

– Ööö... nem! – dadogta Eyjolf.

A viking férfiak érdeklődése hirtelen alábbhagyott a lovak csatája iránt.

– Öld meg, Bjarni! – tanácsolta neki Ragnar.

– Ez az! Tanítsd meg ezt a bénát kesztyűbe dudálni! – tette hozzá egy másik.

– Hát, nagy kedvem lenne hozzá! – mormolta a fekete szemű férfi.

– Ugyan már, Bjarni. Véletlen volt! – lehelte Eyjolf.

– Sértés volt. És az egyedüli módja a sértés jóvátételének, ha megküzdünk életre–halálra. Hajlandó vagyok azonban megkímélni az életedet, ha fizetsz a becsületemen esett sérelemért – lóbálta meg a kardját a feje fölött Bjarni.

– Mit szólnál egy ajándékhoz?

– Meg akarod vásárolni a becsületemet?! – magasodott Bjarni Eyjolf fölé.

– Csak egy ötlet volt – mentegetőzött Eyjolf.

– Mennyit ajánlasz? – kérdezte Bjarni.

– Ööö... mit szólnál 30 birkához?

– Hatvan.

– Rendben – egyezett bele nagyot sóhajtva Eyjolf. – Elviszem neked őket, mihelyt ősszel lehozzuk őket a hegyekből.

– Magam választom ki a legjobbakat – dörögte Bjarni, és peckesen elvonult.

– Ez a Bjarni átkozottul jó harcos – magyarázkodott otthon Eyjolf. – Megölt volna, hidd el, Tóra!

A felesége olyan pillantást vetett rá, mint egy mérgezett jegesmedve.

– Lehet, hogy az lett volna a legjobb, ha megteszi! Összesen 61 birkánk van, te őrült! Már megint mit mű-

veltél! Nem marad semmink a télre! Most eredj, és szedj egy kis fakérget!

– Minek?

– A vacsorádhoz. És az elkövetkező hat hónapban ne is számíts másra!

Eyjolf apja, Tórmod, még rosszabbul fogadta a hírt.

– Hatvan birka! Meg vagy te őrülve! – dühöngött, amikor ősszel megszámolták a birkákat.

– Igazad van, papa, de hagyjuk már ezt. Itt jön Bjarni a váltságdíjért.

– Szóval itt van! Bjarni, milyen vikingnek tartod te magadat? Képes vagy hatvan birkát elvenni a fiamtól? – recsegte Tórmod. – Vagy berezeltél, hogy az ügyefogyott Eyjolf legyőz téged? A viking törvények világosan kimondják, hogy a vitát élet–halálra vívott küzdelem dönti el.

A feldühödött Bjarni egy szót sem szólt, csak bíborszínűre vált arccal előhúzta a kardját.

– Nézd, mit műveltél! – motyogta halottsápadtan Eyjolf. Ő is előhúzta a kardját... és a lábára ejtette. Amikor lehajolt, hogy felvegye, Bjarni kardja lesújtott, Eyjolf feje pedig a sárba gurult.

– Látod, mit tettél – mondta Tóra szomorúan, lehorgasztott fejjel. – Nos, legalább a becsülete megmaradt. Feltételezem, hogy akkor megtarthatom a birkákat!

Bjarni sarkon fordult, és szó nélkül elmasírozott. Tórmod hallgatott. Eyjolf sem mondott semmit....

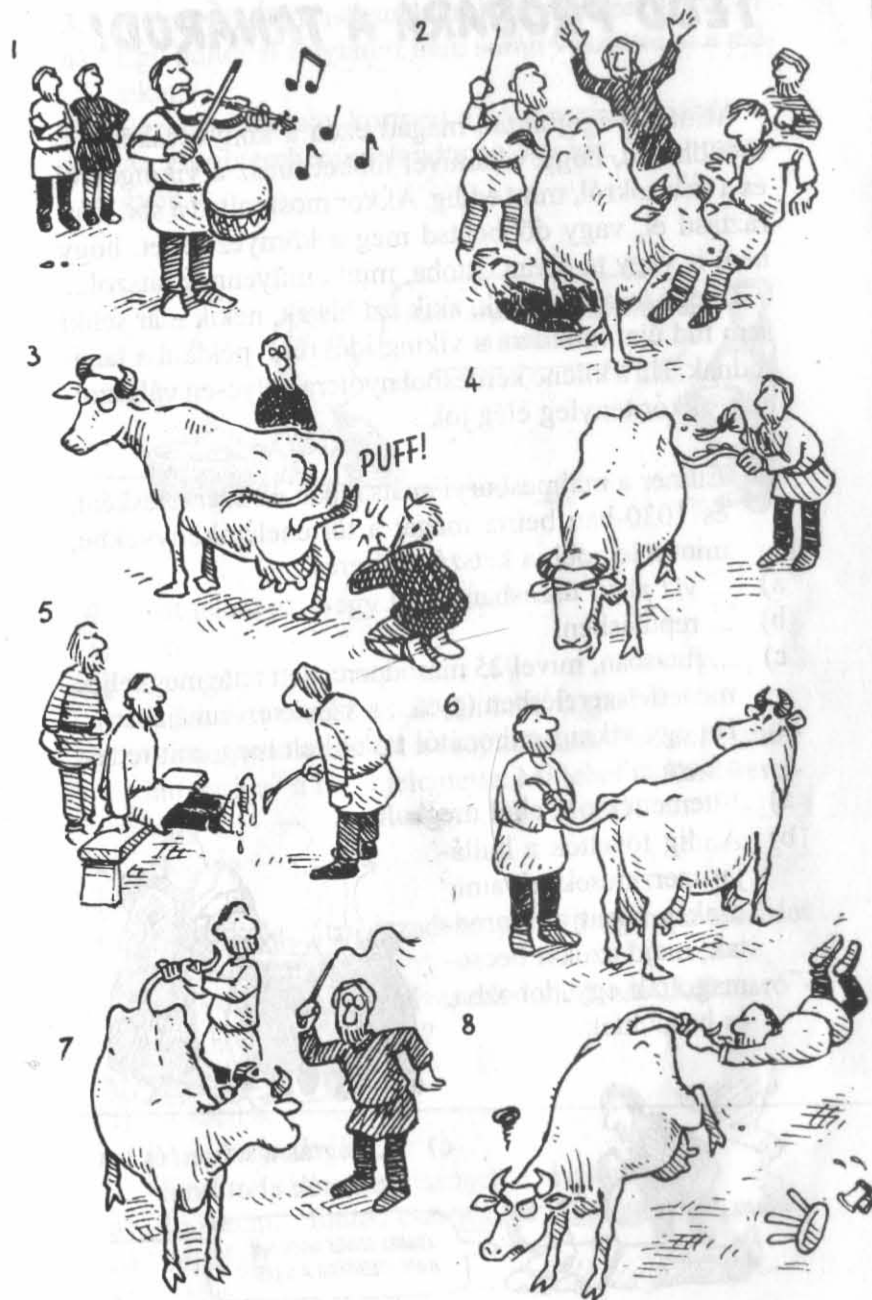

Dán bíráskodás 2:
Hogyan fejezzük be a harcot

A harci mérkőzések igen népszerűek voltak a dán és svéd udvarokban. Azonban, ha a vesztes fél meg akarta menteni az életét, kemény próbán kellett keresztülmennie. Íme:

1. Hegedűn és dobon elő kell adni valamilyen zeneszámot.
2. Be kell vonszolni egy vad tehenet a küzdőtérre. (Ennek során mindig halálra tapostak egy-két nézőt. Nem érdemes közéjük tartozni, különben lemaradsz a többi attrakcióról.)
3. Le kell borotválni a szőrt a tehén farkáról. (Ez is igen veszélyes vállalkozás, ne jelentkezz rá önként!)
4. Be kell púderezni a tehén csupasz farkát.
5. Az áldozat cipőjét is bepúderezik.
6. Az áldozatnak bele kell csimpaszkodnia a tehén farkába. (Ekkor bizonyul a legvadabbnak a jószág – nem csoda, a farokborotválás után!)
7. Ezután vadul korbácsolni kezdik a tehenet. (Csak, hogy biztosak legyenek a vadságában!)
8. Ha az illetőnek sikerül addig a tehén farkába kapaszkodni, amíg az körbenyargalja a porondot, megtarthatja a tehenet. Na és az életét is.

(**Megjegyzés:** Ajánlatos nem az iskolaudvaron kísérletezni ezzel a viking szórakozással. Nem díjazná a tantestület!)

TEDD PRÓBÁRA A TANÁROD!

Miután végigrágtad magad ezen a könyvecskén, elmondhatod, hogy valamivel többet tudsz a vikingekről és a szászokról, mint eddig. Akkor most rajtad a sor, kápráztasd el, vagy döbbentsd meg a környezetedet, hogy nem is vagy te olyan ostoba, mint amilyennek látszol...

Itt egy teszt azoknak, akik azt hiszik, nekik már senki sem tud újat mondani a viking időkről... például a tanárodnak. Ha a kilenc kérdésből nyolcra helyesen válaszolnak, akkor tényleg elég jók.

1. Eilmer a malmesburyi apátságban élt szerzetesként, és 1030-ban beírta magát a történelemkönyvekbe, mint a legjobb a kétszáz méteres...
a) ... víz alatti úszásban.
b) ... repülésben.
c) ... futásban, mivel 25 másodperc alatt tette meg teljes menetfelszerelésben (gy. k.: a szerzetesi ruhájában).

2. Ha egy viking otthonától távol halt meg, mit tettek a barátai?
a) Eltemették ott, ahol meghalt.
b) Addig főzették a hulláját szerzetesekkel, amíg csak a csontjai maradtak, majd azokat becsomagolták egy dobozba, és hazavitték.

c) Kivágták a szívét, és azt temették el otthon.

3. Miért volt Ódin istennek csak egy szeme?
a) Egy hollóval folytatott harc során vesztette el a másikat.
b) Ezzel fizetett egy kortyért a bölcsesség kútjából.
c) Az éhező embereknek adta az egyiket, hogy megegyék.

4. Mit jelent az, hogy fakovács?
a) Ács
b) Favágó
c) A Kovács család egyik fán lakó tagja.

5. A vikingek szerették a szójátékokat. Például a „hullámparipa" a hajót jelentette. Mi lehet a „kard verejtéke"?
a) Rozsda
b) Vér
c) A markolat, ahol izzadt tenyérrel megfogta a kardot a gazdája.

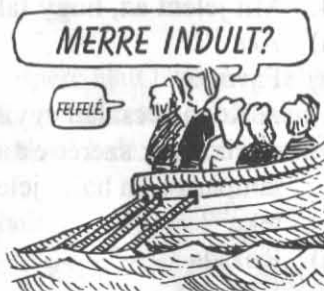
6. Egy viking a legkedvesebb tulajdonát „Lábmaró"-nak hívta. Mi volt ez?
a) A házőrző kutyája.
b) A kardja.
c) A jegesmedvéje.

7. Hordtak szarvat a vikingek a sisakjukon?
a) Időnként... fontos események alkalmával.
b) Mindig.
c) Soha.

8. Hogyan tájékozódtak a vikingek egy feltérképezetlen óceán közepén?
a) Iránytűt használtak.
b) Szabadon engedtek egy hollót, és követték, merre repül a szárazföld felé.
c) Feldobtak egy érmét, hogy eldöntsék, merre menjenek.

9. Hol aludt a hajó kapitánya?
a) A hajó elejében, hogy jól tájékozódhasson.
b) A hajó közepén, így minden oldalról emberei védték.

c) A hajó végében, a kormányos mellett.

Válaszok: 1b, 2b, 3b, 4a, 5b, 6b, 7a, 8b, 9c.

Íme, a magyarázat!

1b: Eilmer szárnyakat fabrikált magának, a karjaira szerelte őket, és levetette magát az apátság tornyából. Körülbelül kétszáz méteres repülés után a földön landolt. Eltörte mindkét lábát, így egész életére megsántult. A kudarcot a farok hiányával magyarázta.

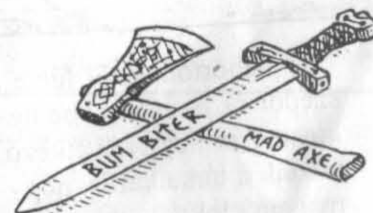
2b: Egy szakértő szerint ez a magyarázat arra, hogy miért találják néha a csontokat kupacban a sírokban, ahelyett, hogy a csontváznak megfelelően helyezkednének el.

3b: Ha tanárod a c)-re tippelt, sötétebb, mint amilyennek látszik!

4a: A „kovács" mesterember volt. A vikingek között voltak fegyverkovácsok, hajókovácsok, ékszerkovácsok, stb.

5b: A vért a „seb tengerének" is nevezték.

6b: A kardokat gyakran „Viperá"-nak is keresztelték, mert a marásuk halálos volt. Akadt „Csata fénye" is... Te hogyan neveznéd el a kedvenc kardodat?

10c: A másodkapitány aludt a hajó elejében.

EPILÓGUS

Ez a könyv természetesen a vikingek életének erőszakos oldalát mutatta be. Nem minden viking volt azonban ilyen vad... és a vadak sem voltak mindig azok. Egyesek szerint egyenesen szeretetreméltó nép voltak. Jó földművesek, tehetséges művészek és ügyes iparosok kerültek ki soraikból. Néhány történész eleve azzal érvel, hogy a vikingeket félreértették! Igazából soha nem is rohanták le Angliát. Egy korai beszámoló egy bizonyos wessexi partraszállás kapcsán mindössze három hajóról beszél. Egy helyi adószedő azt hitte, hogy csempészek, ezért a király kastélyába akarta vitetni őket.

A bebörtönzéstől félve a vikingek megölték az adószedőt és embereit, pedig csak kereskedni akartak egy kicsit. Amikor a következő alkalommal visszatértek, már hozták a társaikat is, hogy megmutassák azoknak a fránya angoloknak, mi a dörgés. Ezzel kezdetét vette Anglia háromszáz éves vesszőfutása.

Azonban azok a történészek, akik szerint a vikingek nem is voltak olyan rossz fiúk, saját magukat is becsapják. Igazából annyit mondhatunk, hogy a vikingek egy cseppet sem voltak rosszabbak, mint az akkori világban élő más népek. Illusztrációul íme két utolsó lecke az elrettentő történelemből. Ethelred, az angol király le akart számolni az összes Angliában élő vikinggel, a békés telepesekkel éppúgy, mint a harcosokkal. 1002. november 13-án halálra ítélt minden dánt az országban. Sokakat kivégeztek, gyermekeket és nőket is, ez utóbbiakat különös kegyetlenséggel: élve eltemették őket. Nos, ilyesmit is műveltek a jó angolok. Tizenkét évvel később a vikingek túszokat ejtettek, és pénzt, valamint angol fogságban sínylődő vikingeket kértek az életükért cserébe.

Ethelred teljesítette a vikingek feltételeit, a vikingek pedig hazafelé menet kitették a túszokat Kentben. A túszok életben voltak ugyan... de a vikingek levágták a füleiket, az orrukat és a kezüket. Íme, a kegyes vikingek. Melyik fél a gonoszabb? A vikingek vagy az angolok?

Alfréd király erőskezű és okos uralkodó volt, aki rengeteget tett szigete népéért. Ugyanezt azonban elmondhatjuk a viking Knut királyról is! 1066. október 14-én szombaton, este 6 órakor az utolsó viking király elesett a hastingsi csatamezőn, egy normann lovag kardja sújtotta halálra. Ezzel véget ért a viking korszak... vagy mégsem? Ugyanis kissé körülményesen ugyan, de a vikingek végül győztek. Először meghódították Franciaország északi részét, ahol „északi embereknek", vagyis normannoknak hívták őket a helyiek, majd Normandiai Hódító Vilmos meghódította Britanniát. Vagyis, ha a normannok vikingek voltak, akkor úgy is fogalmazhatunk, hogy a vikingek legyőzték és meghódították Angliát!

RRRETTENTŐ TÖRI

A történelem borzalmas dolog!

Íme a vérfagyasztó vikingek története, a legelborzasztóbb részletekkel együtt! Mindent megtudhatsz ezenkívül az ádáz szászokról, a kegyetlen királyoktól kezdve a bosszúálló foglyokon át a szenvedő rabszolgákig. Kíváncsi vagy:

- Miért adtak egymásnak olyan szokatlan neveket a vikingek, mint pl. Laposorrú?
- Hogyan építettek hajót?
- Melyik viking isten öltözött nőnek?

Olvasd végig ezt a könyvecskét, és minden kérdésedre választ kapsz, megismerkedsz jámbor óriásokkal és gonosz törpékkel, válogatott kínzásokkal és a viking halleves receptjével.
A rettentő töri sosem volt még ilyen rettentő!!!

RRRETTENTŐ TÖRI

A SOROZAT RÉSZEI:

ŐRÜLT EGYIPTOMIAK
ÜTŐDÖTT GÖRÖGÖK
RETTENTŐ RÓMAIAK
VÉRFAGYASZTÓ VIKINGEK

ISBN 963 627 184 4

9 789636 271848

548 Ft